

DARBININKAS

Vol. LXXXVI, Nr. 16
Balandis - April 20, 2001 Penktadienis-Friday

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- **JAV Austin, TX** strateginių prognozių centro (*Austin Texas Strategic Forecast Centre*) parengtose išvadose teigiama, jog uždarius Ignalinos atominę elektrinę apie 76 proc. Lietuvai reikalingos energijos bus gaminama šiluminėse jėgainėse, kurios naudoja iš Rusijos importuojamą kurą.

- **Vilkaviškio rajono apylinkės** prokuratūra apklausė iš JAV į Lietuvą deportuotą įtariamą nacių talkininką Juozą Naujalį. Vilkaviškio prokuratūros pareigūnų teigimu, 81 m. J. Naujalį apklausti sekėsi sunkiai. Senyvo amžiaus J. Naujalis sunkiai prisiminė Antrojo pasaulinio karo įvykius. Vasario mėn. JAV Apeliacinis teismas patvirtino sprendimą deportuoti iš šalies J. Naujalį, kuris, kaip įtariama, tarnavo naciams pavaldžiam 12-ajame batalione, Antrojo pasaulinio karo metais veikusiame Lietuvoje ir Baltarusijoje. Šis batalionas laikomas atsakingu už 11 tūkst. žmonių nužudymą per Antrąjį pasaulinį karą. Iki deportacijos J. Naujalis gyveno Čikagos priemiestyje. 1949 m. į Ameriką emigravęs J. Naujalis niekada nebuvo JAV pilietis.

- **Kraštinės Lietuvos laisvės sąjungos** vad. Seimo narys Vytautas Štusauskas grasina socialiniu sprogimu ir pats teigia būsią jo centre. V. Štusauskas balandžio 12 d. Seimo posėdyje klausinėjo ūkio ministro Eugenijaus Gentvilio apie "Mažeikių naftoje" dirbančius amerikiečius bei jų atlyginimus.

- **Buvusi Lietuvos premjerė** ir dabartinė parlamentarė Kazimiera Prunskienė kategoriškai atsisakė iš savo vadovaujamos Valstiečių ir Naujosios demokratijos partijų frakcijos nario Ramūno Karbauskio perimti Seimo vicepirmininko postą.

- **Lietuvos ministras pirmininkas** Rolandas Paksas balandžio 13 d. susitiko su social-liberalų kandidatu į sveikatos apsaugos ministrus Eduardu Bartkevičiumi, tačiau galutinio sprendimo siūlyti prezidentui skirti jį ministru dar nepriėmė. Premjero atstovas spaudai Rosvaldas Gorbaciovas po susitikimo žurnalistams sakė, kad prieš teikdamas ministro kandidatūrą prezidentui R. Paksas nutarė dar pagalvoti.

- **Kairiosios opozicijos atstovai** atakliai kartoja, jog Lietuvos politinėje arenoje artėja neišvengiamas politinių jėgų persigrupavimas, kuris įvyks išsiskyrus valdančiosios koalicijos partnerių liberalų ir socialliberalų pozicijoms.

- **Socialdemokratinės koalicijos frakcijos** Seime narys Juozas Bernatonis siūlo dvigubai sumažinti Vyriausybės rezervo fondo dydį. Atitinkamą Biudžeto sandaros įstatymo pataisą J. Bernatonis balandžio 12 d. užregistravo Seimo posėdžių sekretariate.

- **Beveik pusė** Lietuvos Vyriausybės užsakymu atliktos apklausos dalyvių palaiko Vyriausybės iniciatyvą, kad mokyklose moksleiviai būtų tikrinami dėl narkotikų vartojimo. 47,2% atsakiusių teigė, kad tikrinti priivalo, 34,8% mano, kad tai daryti reikia tėvams sutikus.

SUOMIJA NETRUKDYS Į NATO PASUKUSIOMS BALTIJOS ŠALIMS

Baltijos šalys turi teisę pačios pasirinkti savo kelią, ir Suomija netrukdytų kelią į NATO pasirikusioms šalims, pareiškė Suomijos prezidentė Tarja Halonen. "Lietuva, Latvija ir Estija eis keliu, kuris joms atrodo teisingiausias", - sakė Suomijos prezidentė interviu dienraščiui "Trybuna" savo vizito Lenkijoje išvakarėse.

Pasak T. Halonen, "Suomija nėra NATO narė, tačiau Aljansas vaidina labai svarbų vaid-

menį Europos saugumui užtikrinti, todėl neturime jokių prieštaravimų dėl Aljanso atvirų durų politikos ir naujų narių priėmimo".

"Suomija nedarys jokių kliūčių kelią į NATO pasirinkusioms šalims", - pažymėjo Suomijos prezidentė.

Ji pridūrė, kad Suomija glaudžiai bendradarbiauja su NATO, dalyvauja Taikos partnerystės programoje.

Prezidentė pasidžiaugė, kad

Suomija su Rusija "po keleto karų dabar turi ilgiausią taikos laikotarpį".

"Norime su Rusija turėti tokius pat gerus santykius kaip su Norvegija ir Švedija, todėl nenorime jos provokuoti, nes žinome, kad Rusija nemėgsta galvoti apie NATO plėtrą", - pažymėjo T. Halonen. Kartu ji sakė, jog "Suomijai kelia susirūpinimą nestabili padėtis Rusijoje".

BNS

PAVOJUS VILNIUJE TAPTI NUSIKALTIMŲ AUKOMIS - TOKS PAT, KAIP IR KITUOSE VIDURIO EUROPOS MIESTUOSE

Atlikus nusikaltimų aukų tyrimą paaiškėjo, jog Vilniuje per pastaruosius penkerius metus apie 70 proc. miesto gyventojų bent kartą nukentėjo nuo nusikalstamos veiklos. Teisingumo ministerijoje balandžio 13 d. buvo pristatyti tarptautinio nusikaltimų aukų tyrimo Lietuvoje rezultatai. 2000 metais toks pats tyrimas buvo atliktas dar 7 Rytų ir Vidurio Europos sostinėse.

Pasak rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanijos "Baltijos tyrimai" direktorės Rasos Ališauskienės, lyginat Vilnių ir kitas Vidurio Europos sostines, esminių skirtumų nepastebėta. "Nukentėjusiųjų skaičius Vilniuje yra labai panašus, kaip ir kitose Vidurio Europos sostinėse", - sakė R. Ališauskienė.

Apklausa Lietuvoje atliko rinkos ir viešosios nuomonės tyrimų kompanija "Baltijos tyrimai", o apklausos rezultatus apibendrino ir įvertino Teisės institutas.

Tyrimė dalyvavo Vilniaus miesto gyventojai ir verslo subjektai.

Apie 70 proc. tyrimė dalyvavusių vilniečių atsakė, jog per pastaruosius 5-erius metus bent vieną kartą nukentėjo nuo nusikalstamos veiklos.

Kaip rodo tyrimas, daugiausiai žmonių nukentėjo nuo vagysčių iš automobilių.

Apklausa parodė kritišką atsakiusių požiūrį į policijos veiklą tiriant ir kontroliuojant nusikalstamumą. Daugiau nei pusė apklaustųjų nepranešė policijai apie patirtą įvykį, o dauguma pranešusiųjų neigiamai įvertino policijos veiklą.

Apklausa dalį Vilniuje įsikūrusių įmonių paaiškėjo, jog apie 41 proc. jų nukentėjo nuo nusikalstamos veiklos.

Apklausa duomenimis, daugiau nei pusė aukomis tapusių verslo subjektų nukentėjo nuo pašalinį asmenų vagysčių. Atsakiusių nuomone, dėl nusikaltimų verslo subjektai pati-

ria didelius materialinius nuostolius.

Tyrimas parodė, kad net 84 proc. apklaustųjų įmonių nepraneša policijai apie darbuotojų sukčiavimo atvejus, laikydamiesi kompanijos vidinė problema.

Kaip spaudos konferencijoje sakė Teisės instituto direktorius Antanas Dapšys, pagrindiniai tokių tyrimų tikslai yra pabandyti išsiaiškinti nežinomą nusikalstamumo dalį bei aplinkybes, kurioms esant padidėja ar sumažėja rizika žmonėms tapti nusikaltimų aukomis.

Panašus nusikaltimų aukų tyrimas Lietuvoje buvo atliktas 1997 metais. Tyrimų rezultatai rodo, jog nukentėjusiųjų nuo nusikalstamos veiklos šiuo metu yra daugiau.

Jungtinių Tautų Organizacija (JTO) jau daugiau kaip dešimt metų nuolat organizuoja tarptautinius lyginamuosius nusikaltimų aukų tyrimus įvairiose šalyse.

BNS

JAU SURAŠYTA 90 PROC. LIETUVOS GYVENTOJŲ

Visuotiniame Lietuvos gyventojų surašymui artėjant prie pabaigos, jau surašyta 90% šalies gyventojų. Kaip informavo Statistikos departamentas, per septynias dienas surašyta 3,240 tūkst. gyventojų, ir tai sudaro apie 90% Lietuvos gyventojų. Visuotinis gyventojų surašymas prasidėjo balandžio 6 dieną.

Pasak pranešimo, surašymas visuose miestuose ir rajonuose vyksta normaliai, apie 2 tūkst. surašinėtojų jau surašė savo apylinkių gyventojus. Dauguma surašinėtojų baigs darbą balandžio 13-14 dienomis.

Tačiau departamentas, konstatuodamas, kad kai kurie gyventojai dėl įvairių priežasčių iki to laiko gali likti nesurašyti, prašo surašymo skyriuose ar statistikos įstaigose užsirašyti nuomininkus, kurie nebuvo surašyti nuomojamuose butuose, gyvenančius sodų namuose bei kitus asmenis, kurie dar nesusi-

tiko su surašinėtoju.

Departamento teigimu, surašinėtojai lankys būstus, kurių gyventojai dar nesurašyti, ir šeštadienį, balandžio 14 dieną. Kitomis dienomis - įeigu susitars su jų gyventojais.

Gyventojų surašymo įstatymas nustato, kad surašymas gali tęstis 10 dienų. Tačiau asmenims, kurie dėl įvairių priežasčių negalėjo užsirašyti, bus sudarytos galimybės užpildyti surašymo lapą balandžio 16-17 dienomis. Tokie asmenys raginami kreiptis į surašymo skyrius, statistikos įstaigas, savivaldybes, seniūnijas.

Visuotinio gyventojų surašymo metu renkami duomenys apie gyventojų skaičių mieste ir kaime, pasiskirstymą pagal lytį, amžių, tautybę, išsilavinimą, užimtumą, profesinę sudėtį, šeimų skaičių ir dydį, apsirūpinimą būstais bei jų kokybę ir kt. Duomenys apie realius pra-

gyvenimo šaltinius parodys visuomenės socialinę padėtį, bus lyginami su kitomis šalimis, jie bus panaudojami praktiškai visoms socialinėms programoms pagrįsti šalyje bei tarptautinėse organizacijose.

Šiomet Statistikos departamentui gyventojų surašymui atlikti yra paskirta 26 mln. litų, 23 mln. litų skirta apmokėti surašinėtojų darbui. Vidutiniškai informacijos surinkimas apie vieną gyventoją kainuoja apie 10 litų.

Pirmuosius surašymo rezultatus - bendrą gyventojų skaičių, pasiskirstymą pagal lytį bei amžių - tikimasi paskelbti praėjus pusei metų nuo gyventojų surašymo, tai yra šių metų spalį. Kitus sudėtingesnius duomenis tikimasi susisteminti iki 2002 metų pabaigos.

Ankstesnis gyventojų surašymas Lietuvoje įvyko 1989 metais.

OmniTel.net

LIETUVA GAMINS ŠOVINIUS

Šį rudenį numatoma atidaryti šovinių gamyklą, įsikūrusią Kauno pakraštyje.

Projektas vykdomas ir šovinių gamybos linija diegiama bendradarbiaujant su Prancūzijos bendrovėmis "Sofema" ir "Manurhim".

Kauno pakraštyje, 32,5 ha teritorijoje bus įrengta gamykla, šaudykla bei požeminiai sandėliai.

Ginklų fondas prie Lietuvos Vyriausybės, kuris yra gamyklos steigėjas, jos direktoriumi paskyrė Arūną Zinkevičių.

Gamykloje numatyta daugiau kaip 100 darbo vietų. Dabar prancūzai apmoko personalą.

Apie gamyklos statybą buvo pradėta kalbėti 1998 m., dar po metų prasidėjo projekto įgyvendinimas. Gamyklos statybai ir

įrangai su Vyriausybės garantija iš vieno Prancūzijos bankų yra paimta beveik 80 mln. litų paskola.

Gamykloje bus gaminami įvairių kalibrų šoviniai Lietuvos ginkluotosioms pajėgoms ir užsienio rinkoms. Ekspertų vertinimu, Lietuva neturės ypatingos finansinės naudos iš vietinės šaudmenų gamybos, bet tai padarys ją nepriklausoma nuo užsienio tiekėjų.

ELTA

Tulpės

V. Magio nuotr.

LIETUVA - "KYLANTI ŽVAIGŽDĖ" DERYBOSE DĖL NARYSTĖS ES

Vienas svarbiausių Europos naujienų šaltinių - biuletenis "Uniting Europe" pavadino Lietuvą "kylančia žvaigžde" derybose dėl narystės ES (Europos Sąjungoje). Leidinyje rašoma, kad Lietuva padarė ryškia pažangą derybose dėl narystės ES, kovo 29-30 d. įvykusiame vyriausiųjų derybininkų susitikime Briuselyje sugebėjusi užbaigti derybas dėl dar šešių derybinų skyrių.

Kaip "Uniting Europe" pareiškė šiam susitikimui pirmininkavęs Švedijos ambasadorius prie ES Gunnar Lund, Lietuvos pažanga įrodė, kad pasi-

vijimo principas veikia gerai, t.y. vėliau derybas pradėjusios šalys galės pasivyti dvejais metais anksčiau derybas pradėjusią šalių grupę.

Pirmoji šešių kandidačių grupė narystės derybas su ES pradėjo 1998 metais, Lietuva su dar penkiomis kandidatėmis - 2000 pradžioje. Lietuva jau užbaigė derybas pagal 13 derybų skyrių. Iš viso kandidatės derasi pagal 31 derybų skyrių.

Lietuva derybas tikisi baigti kitais metais ir būti pasirėngusi priimti narystės įsipareigojimus 2004-aisiais.

BNS

LOŠIMO NAMAI GALĖS BŪTI STEIGIAMI VISOJE LIETUVOJE

Lietuvos Seimas balandžio 12 d. priėmė Azartinių lošimų įstatymą, pagal kurį Lietuvoje nuo liepos 1 dienos įteisinti azartiniai lošimai. Azartinius lošimus bus galima organizuoti visoje Lietuvoje, tačiau tam reikės gauti savivaldybės, kurios teritorijoje bus imamas šio verslo, sutikimą.

Už įstatymą balsavo 72 Seimo nariai, prieš buvo 22 parlamentarai, 12 - susilaikė. Pagal priimtą įstatymą Lietuvoje galės būti organizuojami lošimai automato salonuose, taip pat galės būti rengiami bingo, stalo lošimai - ruletės, kortos, kauliukai, taip pat lažybos. Lošimo namus bus galima steigti tik visoje Lietuvoje, bet kiekvienu atskiru atveju bus būtinas savivaldybės, kurioje ketinama steigti lošimo namus, leidimą. Verstis azartinių lošimų verslu galės tik akcinės bendrovės. Priklausomai nuo lošimų rūšies, jų įstatinis kapitalas turės būti nuo 0,5 mln.

iki 4 mln. litų (kiekvieniems lošimo namams).

Lošimams turės būti naudojami tik nauji lošimo automatai, visą lošimo verslą prižiūrėti specialieji priežiūrėtojai, kuri, išduodama licencijas lošimų verslui organizuoti, turės gauti Specialiųjų tyrimų tarnybos bei Policijos departamento išvadas.

Lošimų organizatorius taip pat turės užregistruoti asmenis, išleidusius ar laimėjusius daugiau kaip 5 tūkst. litų. Lošimo namuose negalės lošti asmenys, kuriems nėra sukakę 21 metų. Jie į lošimo namus nebus įleidžiami. Kitus lošimus galės lošti tik 18 metų sulaukę asmenys.

Šių metų valstybės biudžetė jau numatytos pajamos, kurias tikimasi gauti priėmus Azartinių lošimų įstatymą. Finansų ministerija prognozuoja, jog kasmet į biudžetą apmokėtinus azartinius lošimus būtų gauta maždaug 25 mln. litų.

OmniTel.net

VINGIO PARKE - PIRAMIDĖ IŠ 25,000 MARGUČIŲ

Balandžio 16-ąją, antrąją Velykų dieną, Vilniaus Vingio parke jau trečią kartą buvo statoma Velykų piramidė iš margučių. Tai buvo pagrindinis tradicinės Velykų šventės renginys. Šiomet Velykų piramidė buvo statoma iš 25 tūkst. margučių. Tai didžiausia margučių piramidė, pastatyta Vingio parke - pernai ir užpernai piramidei pastatyti buvo sunaudota po 20 tūkst. margučių.

Žalumynais papuoštu vežimu į Velykų šventę atvyko lietuvių tautosakos personažas Velykų bobutė. Pasak režisierės Danielės Martin-

kėnienės, senovėje tikėta, kad Velykų bobutė Velykų rytą slapčia aplanko gerus vaikus ir atneša jiems margučių. Vienuose Lietuvos regionuose Velykų bobutė būdavo įsivaizduojama kaip jauna graži mergaitė, kituose - kaip vaško vežimu atvykstanti senė. Kai kur Aukštaitijoje vaikus Velykų rytą aplankydavusi ne bobutė, o senis Velykis. "Mūsų Velykų bobutė buvo padaryta matoma, o kuriant jos įvaizdį daugiausia remtasi Pietų Lietuvoje surinkta etnografinė medžiaga", - teigia D. Martinkėnienė.

www.DELFI.lt

Apmąstymai apie Lietuvos krašto apsaugos padėtį

Dr. Algirdas V. Kanauka

Spausdiname kiek sutrumpintą dr. A. Kanaukos paskaitą, skaitytą Politinių studijų savaitgalio metu, 2001 m. sausio 27 d., Los Angeles, CA

(...) Teoriškai žiūrint, Lietuva turi teisę į laisvę ir nepriklausomybę, bet praktika reikalauja realios politikos, kuri užtikrintų tautos ir valstybės tęstinumą. Niekas kitas labai nesigraudenų, jeigu lietuviai ir Lietuva pradingtų. Todėl aukščiausią mūsų misiją turi būti išlaikymas valstybės ir tautos gyvasčio taip, kad galėtume gyventi kitų tautų bendruomenėje kaip lygiaverčiai. Tos misijos įgyvendinimo pabaigoje turi būti vizija, kad Lietuva prilygtų ar net pralenktų tokius kraštus kaip Danija, Suomija, Švedija ir t.t. O NATO ir Europos Sąjunga, "Partnerystė vardan taikos", ir įvairios sutartys - kaip "Baltijos chartija" - yra įrankiai, su kurių pagalba mes galėtume pasiekti savo tikslus. Turime būti labai budrūs, kad naudotume tik tuos įrankius, kurie padeda mums atlikti mūsų misiją ir pasiekti mūsų vi-

ziją.

Tarptautinė aplinka Lietuvos regione gali sukelti tokiai misijai ne tik grėsmių, bet ir lengvatų. Šioje aplinkoje turime veikti strategiškai. Kalbu apie karines grėsmes. Didelės pajėgos dislokuotos Pskove, Kaliningrade ir Baltarusijoje. Jos dabar pasyvios, tačiau labai greitai galėtų suaktyvėti. Dabar yra pats geriausias laikas tokiems netikėtumams pasirengti. Toliau trumpai pažvelkim, ką gero ar blogo galėtų padaryti mums mūsų kaimynai Latvija, Baltarusija, Lenkija, Rusija, Vokietija, Skandinavija bei kiti net tolimesni, kaip, pvz., JAV.

Latvija dabar grėsmės nekelia, bet problemų atsiranda. Kartais pasirodo ne tokia brolių tauta, kaip mes tikėjome. Yra problemų jūroje ir net pavyduliavimų, pavyzdžiui, dėl NATO. Taip pat jų protestantinė

etika veda prie tam tikro mūsų nuvertinimo jų akyse. Tai atsispindi jų žiniasklaidoje ir elgesyje. Latviai ir estai labai mėgsta pasakoti anekdotus apie mus, panašiai kaip "Polish jokes" Amerikoje. Bet tas mūsų neturėtų jaudinti, nors ir neblogai į mus pataiko. Žinoma, jeigu Latvijoje pradėtų dominuoti rusai, tai mums galėtų pasidaryti truputį neįauku. Negaliu pasakyti, kad to niekad negalėtų atsitikti.

Baltarusija. Su jais santykiai neblogi, bet gali pablogėti, jeigu Lukašenka pradėtų kabinėtis kaip Rusijos statybinis, tada Baltarusija būtų mums labai pavojinga. Turi milžinišką kariuomenę. Vakarai kažkaip prarado baltarusius. Buvo momentas, kada baltarusiai tiesė rankas, bet nebuvo pastebėti. Na, ir grįžo į Rusijos glėbį. Sunku dabar pasakyti, kuria kryptimi tikrai nu eis Baltarusija ir Rusija. Baltarusių elgesys Lietuvos atžvilgiu, ypačiai tu, kurie Lietuvoje dirba už demokratiją, Baltarusijoje, atrodo, draugiškas.

Lenkai mūsų draugai oficialiai ir neoficialiai kalbant. Mažiau to pastebima iš Lietuvos lenkų. Jie vis dar kažkuo nepatenkinti. Jie dažnai aktyviai skleidžia mums nepalankią propagandą tarp apsilankančių

užsieniečių. Taip pat turistų grupelės iš Lenkijos žiūri į Vilnių rasotomis akimis. Kariniu požiūriu, atrodo, mes jiems svarbūs kaip šiaurinis jų flangas. Man toje draugystėje su lenkais yra tam tikrų nepermatomų šešėlių. Iš kur dabar tokia draugystė, kokios dar nebuvo nuo 1795 metų (Lietuvos/Lenkijos padalijimo)? Reikia tikėtis, kad bus gerai, bet reikia būti budresniems.

Rusijos-Lietuvos santykių ateitis yra labai miglota. Rusija yra dabar mūsų vakaruose - Karaliaučiuje. Buvom prapatę Rusiją matyti rytuose. Rusijos kryptis į demokratinę, normalią valstybę dar labai neaiški. Putinas gražina senus agresyvius simbolius, herbų, himnų. Rusijos armijai jis gražino raudoną vėliavą. Nors mažina, bet modernizuoja tą armiją. Pagaliau suprato, kad ne kiekviena bus persvara, bet kokybė. Nauja rusų doktrina aiškiai teigia, kad rusai pirmi pavarto taktinius branduolinius ginklus, jeigu situacija juos prie to prives. Taip pat, jei kovos, tai kovos ne savo teritorijoje, bet arimoje kaimynystėje. Aiškiai sako, kad netoleruos NATO plėtos į rytus. Ar tai blefas, ar tikras ryžtas? Patariau pasiskaityti tą naująją

Rusijos doktriną. Ji tikrai gali atverti akis.

Skandinavams mes esame buferiu tarp jų ir Rusijos. Baltijos valstybės atgavus nepriklausomybę, rusų radarai, aviacijos bazės, žvalgyimo stotys pasitraukė porą šimtų kilometrų į rytus. Tai mažina skandinavų pažeidžiamumą. Jei rusai užimtų Lietuvą, Latviją ir Estiją, tai vėl gautų tramplyną į skandinavų žemes. Skandinavija rusams būtų reikalinga karo su Vakaraus atveju, todėl, kad, užėmus Norvegiją, Daniją ir Švediją, jų šiaurės laivynas iš Murmansko ir Archangelsko nekludomai galėtų plaukti į Atlantą, į šiaurės jūrą ir į Baltiją. Be to, rusai galėtų atakuoti Vokietijos ir Lenkijos pakrantes, t.y. tų valstybių šiaurinius flangus, kurie taptų lengvai prieinami rusų desantams iš Baltijos jūros bei naujų bazių Skandinavijoje. Sąveikoje su smūgiais iš pietų per Jugoslaviją, Vokietiją ir Lenkiją galėtų būti apžiotos tarsi krodilo žiaunomis.

Santykiai su vokiečiais irgi sudėtingi dėl Vokietijos-Rusijos bendradarbiavimo, kuris turi ilgą istoriją. 1795 metais Lietuvos-Lenkijos padalijimas: Prūsija, Rusija, Austrija pasidalina tarpusavyje. Vėliau Tauragės

sutartis tarp prūsų ir rusų prieš Napoleoną. Pirmojo karo metu taip pat buvo flirtas tarp rusų ir vokiečių. Po Baltijos kraštus sukurtą Bermonatas ir Von der Goltz. Prieš Antrąjį karą - vokiečių karių apmokymai Rusijoje, ten mokėsi garsūs vokiečių tankų generolas Hans Guderian. Pagaliau - Molotovo-Ribentropo paktas. Taip pat įdomi Antrojo pasaulinio karo metu atsiradusi anglų-amerikiečių baimė, kad nebūtų atskiros taikos tarp Rusijos ir Vokietijos. Po Antrojo pasaulinio karo vokiečių raketų mokslininkai dirbo rusams. Po šaltojo karo - pasitarimai tarp Kohlio ir Jeltsino, nežinia apie ką. Dabar tarp Schroederio ir Putino: kartu su šeimomis praleido Kalėdų atostogas. Tai tiesiog natūralu - Vokietijai ir Rusijai santykiauti. Todėl aišku, kad čia ne vien tik fobija mūsų vaizduotėje. Manau, kad Vokietijai tokių santykių vystymasis yra svarbus, bet tik jeigu jie galės pasitikėti rusų geromis intencijomis. Nemanau, kad mūsų pačių santykiai su vokiečiais kada nors buvo gesni negu dabar, bet pirmaeilis Vokietijos interesas yra santykiai su rusais, ypačiai jeigu rusai taptų labiau patikimi ir

(nukelta į 4 psl.)

Atminimo ženklų palaiminta diena

Aldona JURKUTĖ

Ačiū, profesoriau! Žinoma, ne už paskaitą apie romėnų laiko skaičiavimo ypatybes. Ačiū, kad žinodamas apie būsimą širdies "investigaciją", slapčia užtraukęs mažutėlaitį dėmą (mačiau, mačiau ir pasakysiu!), buvot, kaip visada, geros ir kitus užkrėtė tokia pat nuotaika. Pelnėte absoliučiai visų svečių palankumą, nes, privertę nusišypsoti, padėjote atsikratyti pradžioje jausto suvaržymo ir tapti artimesniais, savensniais. Beje, geras savo meto gydytojas ir didis rašytojas F. Rable, supratęs, kad gera nuotaika ir juokas yra puiki priemonė nuo visų negalių, savo garsios knygos "Gargantua ir Pantagruelis" įžangoje teigė: "Tai va, mano mieli, vedinkite savo plaučius ir smagiai skaitykite, kas toliau parašyta, - bus kūnui sveika ir inkstams naudinga".

Kairėje stalo pusėje sėdėję dr. Asta Veličkaitė ir Juozas Masišionis, mačiau, gyvai reaguojant, rektorius pasakytą kalbą, lyg ir ginčijosi, bet į atlapus vienas kitam nekibė. Matyt supratę, kad šaukštai jau popiet ir romėnų sistemos dabar jau nebepakeisi. Pagaliau, argi taip svarbu, kas, kur ir kokius laukui matuoti skaičius sugalvojo. Vis tiek visada, kaip teigė poetas Reiner Maria Rilke, "mums atrodo, kad praeina metai... iš tiesų praeiname tik mes..."

Įvairiai keliaujama Gyvenimu vadinama planeta. Vieni nuo pat gimimo ieško laimės Žiburio. Kiti, tariamai radę jį, neša aukštai aukštai iškėlę. Tretieji, tuo pačiu metu, tame pačiame kelyje, Žiburio, netgi žiburiu pasišviesdami - nemato. Bet esama žmonių, kurie, savąjį Žiburį išskaidę į daugybę liepsnelių, dosniai dalijasi jomis su visais sutiktais, vertais ir nevertais, kol, galop, paaiškėja, kad atiduota ir paskutinė - nuosavoji dalis.

Kilnūs, pareigingi, dvasia tvirti ir turtingi išeivijos mokytojai, kūrūsieji lietuviškas mokyklas, rašiusieji vadovėlius, aukojusieji tūkstančius darbo valandų, kad tik lietuvišbės žiburys neužgestų... Vienas tokių idealistų buvo Domas Velička - Pedagoginio liuanistikos instituto įkūrėjas. "Galima įžvelgti du dvasios židinius, kurie gyvai

kūrenosi Domo dvasioje. Tai buvo lietuvių kalbos bei literatūros meilė ir akademinio gyvenimo meilė. Apie lietuvių kalbos meilę liudija jo raštai. Ne mažiau vertingas ir įdomus yra jo akademiškumas. Jis norėjo, kad ši mokykla tikrai būtų akademinio lygio" (kun. Vytautas Bagdonavičius). "Pedagoginis liuanistikos institutas ir D. Velička buvo sinonimai, vienas be antrojo sunkiai beįsivaizduojami... jis dirbo ne dėl pasigyrimo ar paviršutinio (tariamo) garso, bet tyliai, su neatlaidžiu ir kietu pareigingumu, be poilsio, kaip tikras pilkasis liuanistikos švietimo didvyris" (prof. Petras Jonikas).

Prie šventiškai padengto stalo su eglės šakele, žvake ir balta skepetaitė pridengtu kalėdaičiu PLJ įkūrėjo ir direktoriaus (1958-1970 m.) Vakarinė žvaigždė nebeprilydį jau nuo 1972-ųjų kovo aštuonioliktojos. Ryšį su Anapilin išėjusiu brangiu žmogumi išsaugojusi, dėkodama "už pavyzdinę ištvermingumą, santūrumą, profesinį sumanumą, už jautrų dėmesį gimtosios kalbos gyvatinumui, bei už liuanistiniam švietimui atiduotus gyvenimo dešimtmečius", duktė, dr. Asta Veličkaitė trečiojo tūkstantmečio slinkyje žada mums pasakoti daugiau apie savo ir instituto Tėvą, ruošiamos spaudai knygos puslapius. (Ar daugelis beprisimena 1960-jų sausio 24 dieną buvus Pedagoginio liuanistikos instituto Gimtadienį? - A.J.)

Lituanistinio švietimo Milžinui, šventėje buvusiam pedagogui, daugelio vadovėlių mokykloms autoriui, gimtosios kalbos rūpestingam prižiūrėtojų, spaudos bendradarbiui Juozui Masišionui gruodžio 9 d. už krikščioniškos krypties veiklą buvo paskirta prelatas Juozas Prunskio premija. Vienas iš neseniai pasirodžiusio išpūdingo veikalo "Lietuviškasis švietimas Šiaurės Amerikoje" redaktorių, gražia, taisyklinga, lengvu humoru, taikliais palyginimais pasižyminčia kalba, užstalei būdingos prakalbos nepasakė. Bet, kas galėtų paneigti mane neišgirdus J. Masišionio knygos įvadą nusirikiuotų svarbių jam (gal svarbiausių!) minčių ir žodžių? "Visada atsiranda "Tamošių", kurie netikėtumą, abejojimą ar pesi-

mizmą mėgina perduoti kitiems. Tokių būta, kai Lietuva buvo pavergta, tokių yra, kai Lietuva laisva. Ir vieni, ir kiti nori įpiršti mintį "ar bereikia?" Lietuvą ir išeiviją pavadinau dviem medžiais: vienas auga savo natūralioje vietoje, daugiašakis, kitas - iš nupjautos šakelės (juk kai kurių medžių ar gėlių šakelės nupjautos išleidžia šaknis ir pasodintos prigyja!) išaugęs medis, tegu ir mažesnis, ne tiek daug šaknų teturįs, bet medis! O vaisius Tėvynės medis ir išeivijos medis kartais išaugina vienodus, kartais skirtingus. Vaisiais galima pasidalinti, tik nereikia kirsti juos auginančių šakų, tuo labiau šaknų. Trumpiau tariant, išeivijos medį išlaikykime sveiką. Jei kokia šakelė savaime nudžiūsta, ką darysi, bet gyvos šakos visos reikalingos. Ypačiai saugotina liuanistinio švietimo šaka. Lituanistiniam švietimui sunykus, tikrai būtų daug tamsiau išeivijos lietuvių gyvenime". (Ar dar prisimenama, kad pirmasis Instituto leidinys buvo D. Veličkos redaguota knyga "Martynas Mažvydas", išleista 1963 m.? - A.J.)

Kažkas yra pasakęs, kad nėra dviejų skirtingų ar atskirų bendruomenių - pedagogų ir mokinių. Yra, o gal reikia siekti, kad būtų viena bendruomenė, visomis išgalėmis puoselėjanti Pažinimo medį, kupiną kūrybos, gražaus tarpusavio supratimo ir sutarimo. "Kad nedingtų per amžius sukrautas dvasinis lietuvių tautos turtas kalboje, tautosakoj bei literatūroje, istorijoje, taudailėje ir papročiuose, pirmoje eilėje ji reikia išsaugoti mums patiems, o paskiau, kaip kultūrinę vertybę, perduoti jį kitoms kartoms. Tautybė, kaip ir židinio ugnis, nekurstoma gėsta" (pirmasis PLJ rektorius, prof. Albinas Liaugminas).

J. Dainauskas (k.) ir J. Račkauskas

ženklą, maldą pradėjo pasinaudodamas pažįstama, nekart naudota kun. Stasio Ylos knygele "Kūčios - prasmė, simboliai, maldos". "...laimink mus visus: didžius ir mažus, sveikuosius ir ligonius, liūdinčius ir besidžiaugiančius; laimink čia susirinkusius ir ypač laimink tuos, kurie neranda vietos plačioje žemėje". Pradžioje skaitė ramiai, aiškiai. Netrukus prasidėjo stabtelėjimai, tarsi ieškotų tinkamo veiksmazodžio ar jungtuko sklandžiam teksto sutrumpinimui. Visi atidžiai klausė, tik skirtingai tas balso pertraukus suprato. Nemato, pagalvojo vienas. Neįskaito, - tarstelėjo kitas. Per mažą šviesos kavinę, - nusprendė trečias. Jaudinasi, - žinojau aš. Kai pirmą kartą užlūžo kunigo balsas, rasi tą

(nukelta į 6 psl.)

CENTURY 21 GEMINI LLC, 1283 Broad Street, Bloomfield, NJ 07003, didžiausia pasaulyje nekilnojamo turto kompanija siūlo jums savo paslaugas perkant, parduodant namą, nuomojant butą, ieškant patalpų bičiui šiaurinėje New Jersey dalyje. NJ Licensed Real Estate agentė Jurgita Banytė maloniai kviečia kreiptis telefonu: (973) 441-5762 arba (973) 429-7400, arba e-mail jbyante97@hotmail.com Profesionalus aptarnavimas garantuotas !!!

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2628.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose reikaluose, kurie liečia testamentą paruošimą ir jo vykdymą, o taip pat nekilnojamo turto pirkimą ar pardavimą bei įvairius reikalus, susijusius su mokesčių (tax) mokėjimu. Advokatas dirba Connecticut valstijoje ir kalba lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. E-mail: jstrimaitis@aol.com Tel.: 860 651-0261. Fax 860 651-8376.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas pirmadieniais 9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979. E-mail: laisvesziburys@aol.com

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642
Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMIR NEMOKAMAI PRISTATOMIĮ VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE, QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282 / 326-3150
-TAI MŪSŲ VIENTELĖ VIETA -
-GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933+1976

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Second Class postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$45.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA —

Rankraščiai taisomi Redakcijos nuostata

Aš čia, Marija...

Marija Magdalietė... Didžioji nusidėjėle ir didi šventoji. Apie ką mums kalba tas gražus jaunos moters veidas mūsų bažnyčių altoriuose? Tie palaidi plaukai, maldai suvertos rankos, ašarų žymės ant skruostų? Kartais šalia jos matome atverstą knygą, kryžiu, kaukolę. Kai kada - saviplakos rimbą. Mūsų pamaldumo tradicija dosniai apdovanojo ją tais visais atgailos, apsimarinimo įrankiais - kad tik didžioji nusidėjėle neatkristų į savo nuodėmes.

Ak, kaip sunku mums suderinti tuos du dalykus - nusidėjėle ir šventąja. Paleistuvę ir mylinčiąją. Ir jeigu jau didžiai nusidėjėlei buvo lemta tapti šventąja, tai tegu plakasi, tegu atgailauja, tegu kančiomis atperka savo nuodėmingą praeitį.

O juk iš tiesų, perskaitę Evangelijų pasakojimus, nieko neišgirstame nei apie Marijos atgailą bei apsimarinimą, nei apie jos pažadą daugiau nebesidėti, nei kad ji prakeikė buvusį palaidą gyvenimą.

Bet užtat tikrai žinome, kad ši moteris, Marija iš Magdalos miestelio, surado Jėzų. "Tą, kurį mylėjo jos širdis", tariant Giesmių giesmės žodžiais, kuriuos bažnyčia skaito savo liturgijoje minėdama šią šventąją. Žinome, kad Jėzus išvarė iš jos "septynis demonus" - gal kaustančią baimę, gal neviltį, gal ligą. Žinome, kad Marija lydėjo savo mokytoją Palestinos keliais drauge su kitomis moterimis ir apaštalais. Vyrams išsislapsčius, ji buvo tarp tų kelių, kurios stovėjo po Jėzaus kryžiumi ir žvelgė mirštančiam mokytojui į akis. Jono Evangelija mini Marijos ašaras. Marija verkė antrąsyk ieškodama ir nerasdama mylimojo. Matydama tik numestas drobules ir tuščią kapo rūšį. Žinoma, kad ir šį kartą, išnirusi iš nakties, Marija atrado tą, kurį mylėjo. Mokytojas stovėjo greta ir pašaukė ją vardu. Ji - pirmoji, kam buvo patikėta Prisikėlimo žinia.

Šioje istorijoje viskas sukasi apie Jėzų. Ne apie žmogaus klaidas ir nuodėmes, ne apie pastangas išgyti nuopelnų ir kaip nors atpirkti savo kaltę. Ši istorija apie susitikimą su mylimoju ir mylinčiuoju. Jis priima, jis apkabina, jis atleidžia, jis gydo, jis dovanoja gyvenimą. Jo meilės dėka tampama nauju žmogumi, išsivadavusiu iš septynių demonų ir iš kapo duobės siaubo.

[Judvieju meilę įsiterps kryžius ir kapo rūšys. Marija antrą sykį leis išieškoti to, kurį buvo pamilusi. Nėra jo, tik žiojinti tuštuma. "Kas paėmė mano Viešpatį, ir nežinau, kur jį padėjo..." Marija stovėjo ir verkė, dar nežinodama, kad jos atrastoji meilė negalėjo pasitraukti, numirti, išnykti nebūtyje.

Aš čia, Marija... Tavo širdis ir kape surado tą, kurį mylėjo. Pirmasis susitikimas su mokytoju grąžino jai gyvenimą. Antrasis paviešė būti brolių apaštale, bendruomenės tikėjimo gaivintoja. Eik ir papasakok. Eik ir skelbk Prisikėlimo naujieną visiems tebesantiems naktį. Ir bendruomenės tikėjimo kelionė prasideda nuo to paties tuščio kapo. Nuo Dievo mirties, nuo mūsų ašarų, kad nežinome, kur jį padėjo. Kokios palaimingos tos ašaros! Kokios skaisčios ir spindinčios. Ir kaip svarbu, kad Bažnyčia pamatytų jas savo vaikų akys.

Kur padėjote Viešpatį jūs visi, kurie teisiatė ir smerkiate? Kurie Dievo namai yra moralizavimo, nuosprendžio, bausmės vieta. Kur padėjote Viešpatį jūs visi, kurie vietoj meilingo ir švelnaus jo veido radote šaltą, negyvą kaukę? Kur padėjote Viešpatį, pasisavinę, pasiglemžę jį tik sau, savo dorybių, savo šventumo, savo išskirtinumo patvirtinimui?

JOACHIM TAUBER

Hitlerio-Stalino pakto
priežastys ir padariniai

Išvadas

1999 m. rugpjūčio 23 d. sukako 60 metų, kai buvo pasirašyta nacionalsocialistinės Vokietijos ir Stalino valdomos Sovietų Sąjungos sutartis. Ši sutartis labai svarbi aptariant Antrojo pasaulinio karo sukūrimą. Jai iš šešiadesimties metų perspektyvos ir norime skirti dėmesį. Neapartinėsime, kaip vyko sutarties pasirašymas, t. y. nekalbėsime apie Vokietijos užsienio reikalų ministro Joachimo von Ribbentropo vizitą į Maskvą, tačiau stengsimės atskleisti tuos „didžiuosius“ politinius sprendimus, kurie lėmė „mirtinų priešų“ pozicijų suartėjimą; kartu apsvaistysime abiejų vyriausybių, arba jų vadovų, Hitlerio ir Stalino, motyvus.

Pirmiausia reikėtų aptarti tuos užsienio politikos veiksmus, kurie lėmė abiejų šalių užsienio politiką ir galiausiai leido pasiekti tą nesuvokiamą, kartu ir sukrečiantį susitarimą. Aptarus šiuos geopolitinius planus, ypač išryškėjusius po itin svarbaus Miuncheno sandėrio (pirmiausia tai pasakytina apie Sovietų Sąjungos poziciją), trumpai bus aptartas sutarties tekstas ir slaptieji protokolai. Žinoma, mūsų temos aptarimui svarbiausias klausimas yra tas, kiek dviejų diktatorių susitarimas prisidėjo prie Antrojo pasaulinio karo. Šiame pranešime atkreiptinas dėmesys tiek į tiesioginius karinius bei politinius pakto padarinius, tiek į Rytų Europos valstybių, susikūrusių po 1919 m., likimus. 1939 m. sutarčių aptarimas rodo, kad Hitlerio-Stalino pakto padariniai ir šiandien nėra vien praeitis, tačiau aktualiai dabarties problema.

Per šimtmečius ateinas

Balandžio 23-oji - švento Jurgio, antrojo Lietuvos globėjo, diena. Tai su Europos krikščioniškąja antrojo tūkstantmečio kultūra artimai susijęs šventasis. Jis - valstybių globėjas, jo vardu vadinamos bažnyčios, jis pateko į miestų ir valstybių herbus, jį pavyzdžiui laiko karinės organizacijos, su jo vardu siejami kariniai apdovanojimai. Tačiau Lietuvoje su šventu Jurgiu išimtinai savo viltis sieja tik žemdirbys. Tokį jo paveikslą iš kartos į kartą, apipynę turtingais papročiais, perduoda kaimo žmonės. Apie tai ir pasakojama pateikiamose etnografo Juozo Kudirkos naujai parengto leidinio "Jurginės" ištraukose.

Pirmieji paminėjimai

Ką Jurginių šventę į Lietuvą atsinešė, o ką čia jau rado - klausimas įdomus ne tik papročių tyrinėtojiui, bet ir smalsuoliui. Šimtmečių uždangą praskleisti gali padėti J. Lasickio, M. Strykovskio, M. Pretorijaus, D. Poškos paskelbti duomenys apie gyvento laikotarpio Jurginių meno papročius.

Ženklausias darbas paskelbtas 1615 m. J. Lasickio - "Apie žemaičių, kitų sarmatų bei netikrų krikščionių dievus", kuriame jis dar nurodo, jog jo gyvenamu metu daugelyje vietų žmonės tebesilaiko 1553 m. J. Maleckio Prūsijoje aprašytą papročį. Būtent: "Jurgio dieną jie aukoja Pergrubijui, kuris yra laikomas gelių, augalų ir visų žolių dievu. Dvasininkas, kurį jie vadina viršaičiu (*Wurschaiten*), dešinėje rankoje laiko plačiadugnę taure, pripiltą alaus, ir, pašaukęs vardu dievuką, gieda jo garbei giesmę: "Tu nuveji žiemą, tu grąžini pavasario smagumą, per tavę laukai ir sodai žydi, per tavę slėniai ir miškai žaliuoja". Šita giesmė baigės, išgeria alų, dantimis nutvėres taure, neprilaikydamas jos ranka, o patį indą, iš kurio taip įsikandęs išgėrė, meta per galvą. Po to ji vėl pakeliama nuo žemės ir pripilama, ir dabar iš eilės geria visi, kiek tik yra atėję, ir Pergrubijaus garbei giesmė gieda. Ir puotauja visą dieną, ir ratelius eina".

Jurginių laikotarpį atitiktų ir 1578 m. M. Strykovskio "Lenkijos, Lietuvos, Žemaitijos ir visos Rusijos kronikoje" aprašytoji šventė, švesta apie įsruši, Ragainę ir Kuršo žemėje snie-

gui nutirpus ir žolei pasirodžius: keli kaimai pasidaro sudėtinį alų; jis tą šventę, vadinamą Pergrubi, pats matęs. Šventės eiga labai artima J. Lasickio aprašytosios Jurginių dienos papročiams. Susirinkus į vieną namą, viršaitis, tai yra aukotojas arba burtininkas, paima gorčių alaus ir iškėlęs sako: "O visagali mūsų dieve, Pergrubi! tu nuveji bjaurią žiemą, žolynus, gėles ir žolę visoje žemėje daugini; mes dabar tavę prašome mūsų pasėtus javus ir tuos, kur pasėsime, dosniai padauginti,

čiu, kad leistų gražiai visus javus nupjauti ir į klojimus sukrauti. Taip daro visiems dievams, kurių turi 15."

Jau daugiau mūsų laikų Jurginių papročių elementų yra XVII-XVIII a. sandūroje M. Pretorijaus parašytame darbe "Prūsijos įdomybės, arba Prūsijos teatras". Tai liudija pirmo gyvulių išginimo aprašymas:

"Kai nadruviai, arba šalavėnai, pirmąkart išgena gyvulius, būtinai elgiasi šitaip. Šeimininkas vienas išgena visus gyvulius, stambius ir smulkiuo-

Medžio raizynas "Šv. Jurgis". Keturių lentų atspaudas. Akmenės raj. Daubiškių k.

varpingus užauginti, o kiekvieną raugę sumindyk". Po to pastato puodelį arba taure ir, paėmęs dantimis, išgeria alų, o išgėręs meta indą per galvą, nepaliesdamas rankomis. Už jo stovi tįjūnas, to valsčiaus vyresnysis, kuris sugauna indą ir greitai pripylęs alaus, vėl pastato prieš viršaitį, arba tą burtininką. Šis, paėmęs taure, prašo kitą dieną Perkūną arba Piorūną, kad pažabotų griautinį, krušą, žaibus, liūtų, audras ir pragaištingus debesis ir, paėmęs dantimis, kaip auką jam išgeria taure alaus. Tik po jo geria visi. Trečią kartą prašo visagalią šviesos dievą Žvaigždikį; kad teiktųsi maloniai ir giedriai išveisti jų javams, pievoms, gėloms ir gyvuliams. Po to meldžiasi ketvirtajam dievui Pilvi-

sius, iš visų tvartų į priedaržę. t. y. į aptvarą priešais tvartus, ir apeina triskart apie gyvulius kalbėdamas maldą, kad Dievas saugotų jo bandą. Taip pat jis dėkoja, kad jis jį iki šiolei laikė, ir galiausiai šaukiasi į šv. Jurgį, kad jis savo medžioklinius šunis ir kurtus, t. y. lokius, vilkus ir lapės, draustų nuo bandos. Po šios maldos jis sušunka piemenims išginti bandą, nors daugelis, ypač gyvenantys prie miško, tai padaro patys.

Tą dieną nei šeimininkas, nei niekas kitas nevalgo, pasninkauja, kol banda grįš namo.

Kai gyvuliai jau suginti į tvartus, šeimininkė paduoda valgi. Šeimininkas meldžiasi atsisotojės, su kaušeliu rankoj, meldžia gero oro, lietaus, žolės bei šieno, sveikatos gyvuliams ir

šaukiasi į šventą Jurgį, kad jis bemedžiodamas nepadarytų žalos ir kad joks burtininkas arba nedoras žmogus gyvulių nepaliesių. Tada jis pirmiausia užgeria libando et benedicendo (aukodamas ir laimindamas - lot.) ir paleidžia gerimą aplink; pagiedama, tada visi valgo. Kas valgymo metu iškrečia didžiausią pokštą, tas yra geriausias žmogus.

Po valgio vėl meldžiamasi, giedama, geriam, tada prasideda dūkimas, paikiojimas; ir kuobūna linksniai, tuo esą geriau; jie taip darą, kad jų gyvuliai visada būtų linksmi, smagūs ir taip šokinėtų. Kai ateina laikas gulti, šeimininkas užbaigia šventę vėl taip pat su kaušeliu."

Tuo tarpu D. Poška 1823 m. parašytame darbe "Apie senovės pagoniškas religines apeigas Lietuvos ir Žemaičių kuni-gaikštijose" sureikšmino gania-vos dievaitį Ganiklį (nuo lietuviško žodžio "ganykla"). Pagal jį, "Tas dievaitis pas mus, t. y. Lietuvoje ir Žemaičiuose, iki šiolei liaudies yra gerbiamas ir atmenamas, tačiau dabar krikščionys tą galvijų, arklių ir įvairių kitų gyvulių valdymą atidavę šventajam Jurgui, kurio garbei kasmet balandžio 23 d. neša į bažnyčią aukoti veršius ir kitokias aukas. Be to, kaimo žmonėse plačiai žinoma maldėlė, kuri kone kasdien šeimininkų ir piemenų kartojama: "šventas Jurgis, ganyk arklius, gyvulius" ir t. t."

Tai rodo, kad XVI-XVIII a. formuodamiesi lietuvių Jurginių papročiai rado turtingą vietinį paveldą.

Švento Jurgio kurtai

L. Jucevičius XIX šimtmečio viduryje pastebėjo, kad liaudis mano, jog šv. Jurgis buvęs medžiotojas; yra net pasakų apie tai, be kita ko, ir tokių, kur vietotų kurtų jis vedasi į medžioklę vilkus ir kitus plėšriuosius žvėris. Pretorijus XVII a. šv. Jurgio kurtais laikė dar meškas ir lapės. Tačiau XIX-XX a. žinomiausias šv. Jurgio kurtas - vilkas. Šv. Jurgio, nors jis ir gyvulių globėjas, galios prieštaringos. Jis savo kurtus gali sudrausti, bet gali ir leisti jiems veikti savo nuostata, jis ir jų globėjas - "ką Jurgis paskiria vilkui, tai tą vilkas ir ima" (Liškiava). Tokį dar pastarųjų šimtmečių sandūroje Rambyno apylinkės Paskalvių kaime gyvavusį įsitikinimą aprašė J. Banaitis: "Dar menam, jog pagirį gyveną žmonės šitaip Jurgio dieną švedavo. (pabaiga kitame nr.)"

Vokietijos ir SSRS užsienio politika iki 1938-1939 m.
Hitlerio programa ir Sovietų Sąjungos vaidmuo

Nacionalsocialistinės Vokietijos užsienio politika laikoma geriausiai ištirta naujausios istorijos tema. Tai nenuostabu, nes be šios politikos nebūtų kilęs karas, nusinešęs apie 55 milijonus žmonių gyvybių; dar ir šiandien tai sunku paaiškinti ir suprasti. Apie Adolfo Hitlerio asmenį ir jo tikslus užsienio politikos srityje kalbėsime tik dėl to, kad būtent šis žmogus daugiausia nulėmė Vokietijos užsienio politiką. Svarbiausius sprendimus priėmė būtent jis, fiureris. Ši kai kurių istorikų „hitleriocentrizmas“ pavadinta ir kritikuojama tezė ypač akivaizdus užsienio politikos sprendimai. Alternatyvios koncepcijos, pavyzdžiui, užsienio reikalų ministro J. von Ribbentropo ar generolo pulkininko A. Jodlio, nebuvo įgyvendintos vien todėl, kad joms nepritarė Hitleris.

Kokia gi buvo Hitlerio koncepcija? Trečiajame dešimtmetyje Hitleris, sėdėdamas Landsbergo miestelio kalėjime, sukūrė ir modifikavo poziciją, kurią išdėstė knygoje „Mein Kampf“. Ją apibūdinti galima taip: susitaikymas su Anglija Vokietijos reichiui turėtų suteikti galimybę laimėti daugiau teritorijų Rytų Europoje, pirmiausia Sovietų Sąjungoje. „Didžiulis kolosas Rytuose yra subrendęs žlugti. Žydų valdžios galas Rusijoje reikš ir Rusijos kaip valstybės pabaigą“, - taip skamba pagrindiniai ciniški ekspansionistiniai klaidėsiai. Tai, kad Hitlerio siekiai toli peržengė tuometines nuotakas, kai norėta persvarstyti Versalio sutartį, įrodo jo pastaba: 1914 m. sienos jam nieko nesako. Gėdin-gai žlugusio pučo dalyviams nerūpėjo atgauti Vilhelmo laikų imperijos teritorijų; anot populiaraus tuo metu posakio, jis siekė „apgvyndintos erdvės Rytuose“ („Lebensraum im Osten“): „Mes sustabdysime nuolatinį germanų veržimąsi į Europos pietus ir vakarus ir nukreipsime jų dėmesį į teritoriją Rytuose“. Šių pažiūrų esmę geriau paaiškina „Bormanno diktuoti tekstai“, parašy-

ti 1945 m. vasario-balandžio mėnesiais, kai „Didžioji Vokietija“ buvo suspausta tarp Oderio ir Reino. Hitleris, būdamas subombarduotoje reicho sostinėje Berlyne, nacionalsocializmo ir savo gyvenimo misija laikė „bolševizmo sunaikinimą, kartu ir mūsų tautos ateities užtikrinimą neaprepiamuose Rytuose“.

Šiuose pareiškimuose išdėstytas dvi pagrindines mintis, tai yra antikomunizmo ir apgyvendintos erdvės (Lebensraum), reikia trumpai paaiškinti. Mano nuomone, šie antisocialistiniai komponentai turėjo dar labiau pabrėžti Hitlerio antisemitizmą. Išžudžius milijonus žydų, čigonų, rasistinė beprotybė, suprantama kaip „ariš-koji ponų rasė“ ir „viso pasaulio žydų bendruomenė“, tapo baisia realybe vokiečiams įgyvendinant okupacinę politiką Rytuose. Visa tai padeda perprasti Hitlerio politiką. Todėl, mano manymu, Hitlerio politika yra persmelkta rasistinėmis emocijomis, kuriose motyvacija antikomunizmas atlieka labai nežymų vaidmenį. Šią tezė dar labiau paryškina Hitlerio pateiktas socializmo apibūdinimas: socializmas jis vadina žydų išradimu. Žydų bendruomenė ir bolševizmas jam yra sinonimai, pastarasis tėra politinė rasinės degeneracijos forma.

Turint omenyje šias pažiūras akivaizdus ir Sovietų Sąjungai skirtas vaidmuo. Ji buvo laikoma Hitlerio grobiškiškos politikos objektu. Pasak jo, Sovietų Sąjungos teritorijoje turėjo įsikurti vokiečių kilmingieji, kadangi parazitai žydai bolševikai jau buvo sunaikinę bet kokius niekingų slavų, kaip menkesnės rasės, kultūros požymius. Vien tai įrodo, kad apgyvendintos erdvės (Lebensraum) įgijimas buvo suprantamas ne tik kaip paprasti teritorijų laimėjimai Sovietų Sąjungoje; nuo pat pradžių buvo numatyta išnaikinti gyventojus.

Tiek apie programinius Hitlerio teiginius, kurie buvo suformuluoti iki 1933 m. sausio 30 d., t. y. dar prieš jam „ateinant į valdžią“ (R. Löwenthal). Atėjęs į valdžią jis netrukdomas galėjo imtis savų idėjų įgyvendinimo. (nukelta į 4 psl.)

■ Jungtinių Valstijų žvalgybinio lėktuvo susidūrimas su Kinijos naikintuvu, kuris sukėlė konfrontaciją tarp abiejų šalių, įvyko kinų pilotui nesusaldžius naikintuvo. Skriedamas per arti, jis klydė Amerikos lėktuvą, balandžio 13 d. pareiškė aukštas JAV diplomatas, prašęs neskelti pavardės.

■ JAV prezidentas George W. Bush pasibaigus kinų ir amerikiečių diplomatiniam konfliktui dėl JAV žvalgybinio lėktuvo įgulos užėmė griežtą poziciją ir žadėjo ryžtingai ginti savo šalies interesus, tačiau gerbti ir Kiniją.

■ Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Colin Powell balandžio 13 d. dalyvavo gana emocingame susitikime su Kosovo albanų vadovais, kuriuos ragino panaudoti visą savo įtaką, kad būtų užkirstas kelias naujam smurto įsisiutėjimui kaimyninėje Makedonijoje.

■ Per sprogimą televizijos studijoje žuvo Čėčėnijos prorusiškos administracijos aukštas pareigūnas Adam Denijev, balandžio 13 d. pranešė Kremliaus atstovas spaudai. A. Denijev buvo Čėčėnijos administracijos vadovo Achmado Kadyrovo pavaduotojas bendriems klausimams. Jis kuravo užsienio politikos klausimus ir buvo A. Kadyrovo ypatingasis įgaliotinis Artimuosiuose Rytuose bei Afrikoje šalyse, pranešė naujienų agentūra ITAR-TASS.

■ JAV valstybės sekretorius Colin Powell balandžio 13 d. atšaukė vizitą į Kosovą dėl blogų orų. Šį vizitą pakeis susitikimai su Kosovo albanų ir serbų vadovais Makedonijoje, pranešė vienas JAV atstovas.

■ JAV Ohajo valstijos Cincinnati mieste dėl ketvirtą dieną besitęsiančių riaušių paskelbta nepaprastoji padėtis ir įvesta komendantinė valanda. Neramumai kilo paaiškėjus, kad policininkai savaitgalį nužudė jauną neiginkluotą juodaodį amerikietį.

■ Buvęs Jugoslavijos prezidentas Slobodan Milošević, dėl širdies veiklos sutrikimų ligoninėje praleidęs dvi dienas, balandžio 13 d. buvo grąžintas į Belgrado centrinį kalėjimą. Serbijos gydytojai balandžio 12 d. atliko tyrimus buvusiam Jugoslavijos prezidentui, kuris į ligoninę buvo atvežtas dėl širdies veiklos sutrikimų.

Mirtis ir laidotuvės: judaizmo nuostatos

Alan Unterman

Žydų tradicijoje nėra priešmirtinių apeigų. Tačiau tie, kurie budi prie mirštančiojo, turi paraginti jį išpažinti savo nuodėmes, bet neparodyti, kad mirštantysis dabar būtinai ir numirs. Dera pasakyti mirštančiajam, kad daugelis, išpažinęs savo nuodėmes, gyveno ir toliau, kad kiekvieną atvejų nuodėmių išpažinimas užtikrina vietą Būsimajame pasaulyje. Jeigu žmogus per silpnas kalbėti, jis turi išpažinti nuodėmes savo širdyje. Trumpa išpažinties forma mirties patalė tokia: „*Prisipažįstu, Viešpatie mano Dieve ir mano tėvų Dieve, kad mano išgyjimas ir mano mirtis yra Tavo rankose. Tebūnie Tavo valia, kad mane visiškai išgydytum. O jei numirčiau, tebūnie mano mirtis permaldavimas už visas nuodėmes, nusižengimus ir neteisības, kurias padariau tavo akivaizdoje. Suteik man dalį Edeno sode ir leisk man pasiekti teisuoliams skirtą Būsimąjį pasaulį*“.

Prie šios galima pridurti ir kitų atitinkamų maldų.

Jei žmogus gulį mirties patalė, draudžiama koku nors būdu greitinti mirtį - tai tolygu žmogžudystei. Šis draudimas apima ir veiksmus, kurie paprastai atliekami prieš laidotuves, pvz., kūno patepimas ir

nuprausimas arba kapo mirštančiajam kasimas, jeigu jis suvokia, kas vyksta. Privalu pasilikti su mirštančiuoju, kad jis nemirtų vienas. Matydami, kad mirtis čia pat, susirinkusieji turi persiplėšti drabužius ir priimti Dievo nuosprendžio teisingumą sukalbėdami maldą „*Garbė teisingajam Teiseiui*“. Visas talpyklose laikomas vanduo turi būti išpiltas, nes manoma, kad jį užkrečia mirties angelas ir gerti pavojinga. Religinė teisė mirtimi vadina momentą, kai visiškai nutrūksta kvėpavimas. Tai patikrinama, prikišus prie mirštančiojo plunksną ar veidrodį. Tobulėjant šiuolaikinei medicinai, tradicinis mirties apibrėžimas susidūrė su tam tikrais keblumais, ir dabar autoritetai rabinai nesutaria, kaip ir ar iš viso reikia jį patikslinti. Vienos iš JAV svarbesnių modernių ortodoksų grupuočių rabinai neseniai nusprendė, kad smegenų mirtis gali būti laikoma mirties ženklu, nors prietaisais dar būtų palaikomas ligonio kvėpavimas. Nustačius mirtį, reikia išslyti ruošti laidotuves, nes jas atidėti draudžiama. Paruošiama lininė drobėlė, velionis apliejamas apleigose numatytu vandens kiekiu ir rūpestingai nu-

prausiamas. Tada kai kuriose žydų grupėse įprasta kūną ištrinti kvapiaisiais aliejais, galvą aptepti žaliu kiaušiniu, sumaišytu su vynu. Esama daug skirtingų papročių, kaip paruošti velionį laidoti, jie vadinami *tahara*, arba apvalymu. Tai atlieka savanoriai žydai, *chevra kadisha*, arba „šventoji draugovė“, jie taip pat laiduoja. Miręs žydas turi būti palaidojamas šventintoje žemėje pagal religines nuostatas ir negali būti šiaip pakastas nežydų kapinėse. Žydai ortodoksai nepripažįsta kremavimo, dauguma ortodoksų rabinų nedalyvauja laidotuvėse, net jei pelenai vėliau būtų sudėti į karstą. Reformuotasis judaizmas pritaria kremavimo praktikai ir nesutinka su ortodoksais, manančiais, kad kremavimas prieštarauja tikėjimui kūnų prisikėlimu Mesijo laikais.

Artimiausi giminės privalo gedėti mirusiojo, o gedulo trukmė ir griežtumas priklauso nuo giminytės artumo. Griežčiausios taisyklės nustatytos gedinčioms tėvų. Tarp mirties ir laidotuvių gedėtojas yra laikomas *onen* ir turi susilaikyti nuo mėsos ir pieno, jis atleidžiamas nuo visų įprastinių žydų apeigų. Per *šivą*, t.y. „septynetą“, septynias dienas po laidotuvių, gedėtojas tampa *avel* ir turi pasilikti

namie, čia vyksta pamaldos. Jis turi sėdėti ant žemos kėdutės įplėštų drabužių, nekirpti plaukų, nesiskusti ir nesiauti odinės avalynės. Šiuo laikotarpiu draudžiama lytiškai santykiuoti, praustis, dirbti, studijuoti Torą, klausytis muzikos. Tačiau po laidotuvių jau galima valgyti mėsą ir saikingai vartoti vyno. Jis gali palikti namus tik šabo dieną, kai gedulas draudžiamas, ir tik tam, kad nueitų į sinagogą. Artimieji ir draugai renkasi gedėtojo namuose jį paguosti ir drauge surengti pamaldas. Pamaldų metu gedėtojas kalba *Kadiš* maldą. Jis turės ją kalbėti vienuolika mėnesių, jei mirė kuris nors iš tėvų, ir paskui kasmet per metines. *Kadiš* yra aramėjiškai parašyta maldą, kuria šlovinamas Dievas ir prašoma, kad Jis duotų taiką ir gerą gyvenimą. Gedėtojas kalba *Kadiš*, kad parodytų, jog, nepaisydamas skausmingos netekties, jis vis tiek nori šlovinti Dievą. Daugelyje žydų maldų, siejamų su mirtimi ir gedulu, kartojama, jog žmogus priima Dievo nuosprendį, kad ir kokia neteisinga atrodytų mylimo asmens mirtis. Tikima, kad po mirties siela patiria apvalymo tarpsnį, skaisčtyklą, nedorėliams tai trunka visus metus. Tuo remiasi paprotys kalbėti *Kadiš* tik vienuolika mėnesių - kad neatrodytų, jog velionis buvęs nedorėlis, kaip būtų matyti iš maldos kalbėjimo visus dvylika mėnesių.

Kai baigiasi *šiva*, gedėtojas pradeda pusinio gedulo laikotarpį, kuris tęsiasi iki trisdešimtos dienos po laidotuvių imtinai. Tai vadinama *šlošim*, trisdešimt. Per šį laiką gedėtojai irgi nevalia kirptis, vilkti naujų drabužių, lankytis šventiniuose susirinkimuose arba sėstis į įprastą vietą sinagogoje. Tačiau jam leidžiama dirbti ir grįžti į visuomeninį gyvenimą. Tie, kurie neteko sutuoktinio, vaiko ar kūdikio, po *šlošim* gedėti baigia. Gedulas dėl tėvų trunka metus, bet kai plaukai ima gožti akis, juos galima nusikirpti, paprastai po dviejų trijų mėnesių. Žydiškas gedulo vyksmas gali būti suvokiamas kaip tolygus judėjimas nuo atsiskyrimo link įprasto gyvenimo. Religinė teisė teigia, kad negedėti yra kietaširdiška ir žiauru, bet nepataria gedėti pernelyg daug. Gedėtojai „parūpinti“ gausiais ritualais apipinta struktūra, kuria jis turi naudotis nuo pat pradžios ir išreikšti savo sielvartą. Taip suvaldomas po artimojo mirties apėmęs sąmyšis ir sutrikimas - žmogus atlieka apeigas, jį remia bendruomenė lankydamas ir guosdama. Daugelio gedulo taisyklių, kurios, suprantama, labai apriboja ekonominį ir visuomeninį gedėtojo (*avel*) veiklumą, laikomasi tik tradicinėse grupėse, o reformuotasis judaizmas paprastai sumažina ir gedulo trukmę, ir dydį.

Vertė Jonas Morkus

Apmąstymai apie Lietuvos krašto apsaugos padėtį

(atkelta iš 2 psl.)

demokratiški. Vokiečiai pagaliau suprato, kad „Drang nach Osten“ nebūtinai turi būti ugnimi ir kalaviju, bet su „Bratwurst und Broeche“, ir kitais produktais, kurie reikalingi begalinei Rusijos rinkai, galima toliau nuieiti. Mes negalime tapti tų ryšių trukdytojais, nes būsime izoliuoti. Gerai, jei galėtume būti tarpininkais, bet tam jau gal yra per vėlu. Vis tiek turime bandyti pasinaudoti tokia situacija, kokia ji yra.

JAV ir Lietuva. Bush, Colin Powell, Rumsfeld, Helms kol kas mums atrodo gerai, nes yra palankūs NATO plėtrai į Baltijos kraštus. Tačiau atsiminkim, kad Bushas senjoras 90-aisiais buvo gerokai neskubus mūsų atžvilgiu. Jis ir dabar turi ir turės įtakos. Dabar po Persų įlankos ir Kosovo amerikiečiai aiškiai rodo, kad nebenori galvų gulditi už kitus, ir negalim jų už tai kritikuoti. Nori kovoti be bereikalingų nuostolių savo karių gyvybėmis. Tokia nuotaika dabar atsispindi JAV karinėje politikoje

ir profesinėje literatūroje. Ypačiai Colin Powell yra anksčiau pasisakęs už labai santūrią Amerikos strategiją: kariauti tik kada yra amerikiečių visuomenės sutikimas, kai aiškus interesas, užtikrinta galimybė laimėti ir užbaigus atsitraukti. Be to, europiečiai gali pakreipti strateginę kryptį šalin nuo amerikonių, nes jie abejoja ar JAV visuomet remis Europos sprendimus dėl NATO jėgos panaudojimo, ypačiai, jei amerikietiški interesai nepaliesi. Pavyzdžiui, jeigu kur nors Afrikoje atsiranda grėsmė europiečių ekonominiams interesams - NATO ten nepanaudos. Dėl to atsirado ES karinio korpuso idėja. Jeigu Rusiją priimtų į Europos Sąjungą, tai ji įeity ir į ES korpusą. Būtų idomu.

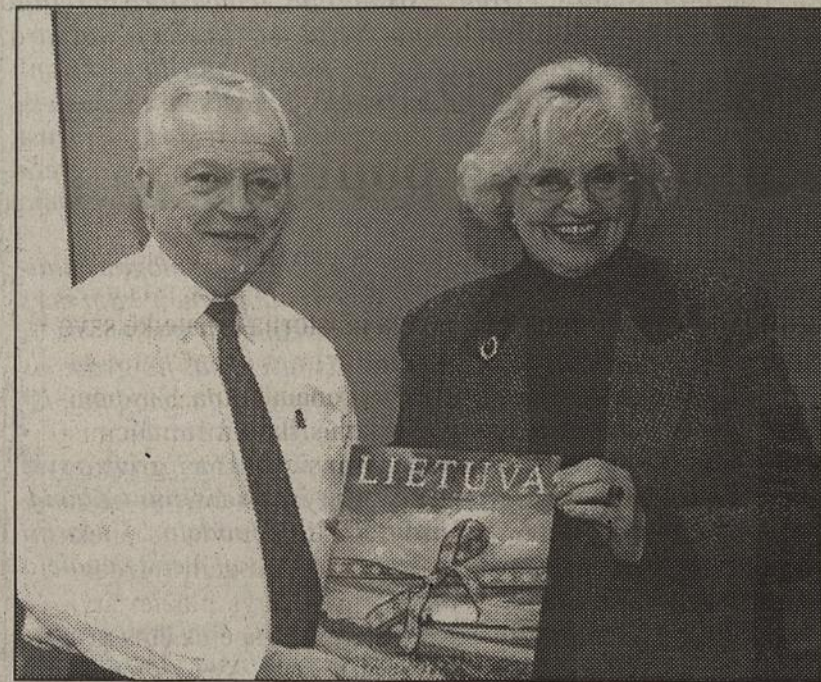
Krašto apsaugoje daug yra pasiekta per paskutinį dešimtmetį. Ačiū Dievui, kad lietuvių karininkai, puskarininkai ir kariai, tarnaujantys svetimos kariuomenės atgimimo laikais, teigiamai reagavo į viešą Lietuvos vyriausybės kvietimą grįžti

ir kurti Lietuvos kariuomenę. Jie, kaip ir mūsų tėvai ir seneliai po Didžiojo karo, grįžo į tėvynę ir atkūrė Lietuvos kariuomenę.

Dabartinė kariuomenė buvo pradėta nuo nulio, o dabar jau yra į ką pasižiūrėti: kariai vėl atrodo sveiki ir tvirti. Karo tarnyboje, kuri trunka tik vienus metus, dauguma jų apmokomi būti pėstininkais. Jų gražios uniformos, geri orkestrai, skambios dainos, šaunūs parada, naujos kareivinės ir puošni ministerija. Iš aukščiausių NATO pareigūnų girdime, kad Lietuva pagal NATO standartus yra geriausiai narystei pasirengusi Baltijos valstybė. Todėl manau, kad mes turime geras galimybes būti pakviesti. Klausimas tik kada. O tai jau politinis sprendimas, kuris bus sprendžiamas daugiau NATO narių sostinėse negu Briuselyje. Tad neturime užmigti ant laurų vainikų per anksti.

Turiu informacijos iš NATO karininkų, kuri yra truputį santūresnė ir neoficiali, bet manau, kad tai, ką jie sako, būtų visiems įdomu. Taigi štai ką jie sako.

(pabaiga kitame nr.)

Š.m. kovo 26 d. JAV LB-nės Michigano apygardos veikėjai susitiko su vienu dideliu Lietuvos reikalų rėmėju JAV Kongrese. Susitikime buvo diskutuojama Lietuvos į NATO pakvietimas, pažiūros apie NATO praplėtimą JAV Kongrese ir vyriausybėje, galimybės Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims, bei Baltis Caucus praplėtimas. Kongresmenas pažadėjo paramą bei pasisakė, kad vasarą turėtų važiuoti į Lietuvą. Nuotraukoje: JAV kongresmenas Joseph Knollenberg ir Liuda Rugienienė - JAV LB Michigano apygardos pirmininkė, kuri kongresmeniui įteikė albumą apie Lietuvą. Be jos susitikime dalyvavo Algis Rugienius, PLB vicepirmininkas, ir Jonas Urbonas, respublikonų veikėjas.

J. Urbono nuotr.

JOACHIM TAUBER

Hitlerio-Stalino pakto priešastys ir padariniai

1

(atkelta iš 3 psl.)

Hitlerio idėjų įgyvendinimas ketvirtajame dešimtmetyje

Kaip žinoma, Vokietijos reicho užsienio politika nesiklostė taip, kaip norėjo Hitleris. Nors Anglija vykdė prisitaikymo politiką (*to appease*), tačiau vengė sudaryti sąjungą su nacionalsocialistine Vokietija. Politinės laisvės Rytuose, kurios 1933–1939 m. taip atkakliai Hitleris siekė iš Anglijos, jis negavo, nes tai neatitiko britų politikos tikslų. Žinoma, britai vengė karinio konflikto; darydami nuolaidas jie tikėjosi sušvelninti agresyvią Hitlerio taktiką. Dėl to Hitlerio planai – jeigu mažų mažiausiai ne su Anglija, tai bent jau ne prieš Angliją – pasirodė esą chimeriški, nes dėl visai suprantamų savo pačios interesų Anglija negalėjo likti neutrali kilus ginčui konfliktui Rytų Europoje.

Čia bendrais bruožais aptarti Vokietijos ir Anglijos tarpusavio santykius Hitleriui turėjo leisti suprasti, kad tai yra jo galimybių riba. Jis nebuvo patenkintas britų nuolaidomis, kurios taip pat buvo pasiekusios savąją ribą (Miuncheno sutartis). Tokia padėtis susiklostė netrukus po to, kai buvo užpulta Praha ir aneksuotos kai kurios Čekoslovakijos, iš esmės subyrėjusios po Miuncheno sutarties, sritys. Tuo metu, iki pat Lenkijos užpuolimo, britų vyriausybė dar nebuvo galutinai praradusi vilties rasti taikų politinį Europoje susiklosčiusios padėties sprendimą. Vėliau Londonas jau nematė kitos išeities, kaip tik karą.

Sovietų Sąjungos užsienio politikai iki Miuncheno sutarties sudarymo

Vienintelės valstybės, laikiusios save socialistine, užsienio politikai turėjo įtakos, viena vertus, patyrimas, kurį Sovietų Sąjungos vadovybė įgijo po spalio revoliucijos, kita vertus, vidiniai trečiojo-ketvirtjo dešimtmečių pertvarkymai, jei tokiu žodžiu galima apibūdinti politikos brutalumą. Prie pirmosios patirties priskirtinas pilietinis karas, kilęs iškart po spalio revoliucijos, kurio padarinys buvo ne tik Lenkijos–Rusijos karas, bet ir Vakarų valstybių nugalėtojų intervencija bei politinis ir ideologinis Sovietų Sąjungos atsiribojimas. Dėl ideologinės konfrontacijos ši Rytų valstybė buvo tapusi dar didesniu parijumi tarp pasaulio politikų nei revizionistinis Vokietijos reichas. Toks atsiribojimas, formavęs grėsmės suvokimą vienai stoti prieš vieningą kapitalistinių šalių frontą, iš esmės nulėmė Sovietų Sąjungos užsienio politiką; šia situacija buvo naudojama ir vykdomi pertvarkymai šalies viduje.

Kita vertus, kaip jau minėjome, izoliacija iš išorės buvo panaudota vidinei valdžios konsolidacijai. Po Lenino mirties vykstant kovai dėl valdžios, kurią laimėjo Stalinas, buvo išskeltas tikslas sukurti socializmą vienoje šalyje. Tai reikšė ne tik atsakymą nuo pasaulinės revoliucijos idėjos; kartu tai buvo pirmas, tačiau ne paskutinis Stalino bandymas sukurti specifinį sovietnacionalizmą. Trečiajame dešimtmetyje pradėjusios sklisti kalbos, kad karo tarp kapitalistų ir Sovietų Sąjungos reikia laukti bei kurią akimirka, leido pradėti kurti Stalino politikos paženklinimą socialistinę visuomenę. Kūrimo laikotarpis pasižymėjo žiaurumu, prievartine kolektyvizacija, kainavusia milijonų žmonių gyvybes. Pirmojo penkmečio tikslas buvo beatodairiškai forsuoti sunkiosios pramonės plėtrą, atsilikusią Rusiją paversti Vakarams lygiaverte valstybe. Žudikiški partinio aparato ir armijos veiksmai, pasireiškę gėdingais procesais, Sovietų Sąjungoje nenurimo net ketvirtajame de-

šimtmetyje.

Šie išoriniai ir vidiniai veiksniai lėmė, kad reikėjo užtikrinti vienintelės socialistinės valstybės tolesnį egzistavimą; tai taip pat reiškia, jog siekiant šio tikslo daugiau įmanomos buvo defenzinės nei ofenzinės formos. Iš tiesų Sovietų Sąjungos užsienio politika iki 1938–1939 m. ir reikėtų interpretuoti būtent tokiu aspektu. Dėl vokiečių reakcijos į Versalio sutartį prasidėjusi konfrontacija tarp kapitalistinių valstybių suteikė Sovietų Sąjungai pirmąją galimybę užkirsti kelią vieningo fronto susidarymui. Geri Veimaro Respublikos santykiai su Rusija buvo ypač grindžiami ir antilenkiškoms nuostatomis, t.y. Lenkijos egzistavimas abiem valstybėms buvo didžiulė kliūtis. Nepaisant slapto karinio bendradarbiavimo ir radikalių pareiškimų, tarp Vokietijos ir Rusijos nebuvo detalesnių bendradarbiavimo planų ir kooperavimosi. Trečiojo dešimtmečio pabaigoje Sovietų Sąjunga nustojo išskirtinai domėtis Vokietija ir naujo kelio seniems tikslams ieškojo kolektyvinio saugumo politikoje. Priežastimi, dėl kurios išsiplėtė veiksmų laukas, be abejonės, reikėtų laikyti tą faktą, kad šiuo laikotarpiu susilpnėjo Versalio frontas (kaip pavyzdį galima nurodyti Gustavo Stresemanno politiką ir Lokarno sutartį). Kolektyvinis saugumas visų pirma reikšė, kad Sovietų Sąjunga sudarė nepuolimo sutartis su savo vakarų kaimynais ir vadinamosios mažosios Antantės globėja Prancūzija. 1935 m. gegužės mėnesį Maskva su Paryžiumi sudarė savitarpo pagalbos paktą, kuris tačiau dėl abiejų pusių neigiamo nusistatymo niekada netapo realybe. Tokia politika nereiškė visiško atsiraukimo nuo Vokietijos, todėl visai tikėtina, kad dabar Sovietų Sąjunga siekė tik iš visų pusių apsisaugoti. Nieko nekeitė ir tai, kad 1933 m. sausio 30 d. Hitleris atėjo į valdžią. Tik po to, kai 1934 m. sausį Hitleris pasirašė nepuolimo sutartį su Lenkija ir tais pačiais metais nutruko vokiečių-sovietų karinis bendradarbiavimas, Maskvos nuomone, vokiečiai kaip partneriai neteko reikšmės.

(bus daugiau)

Sveikatos kertė

Dirgliosios žarnos sindromas

Dirgliosios žarnos sindromas yra funkcinis žarnyno motorikos sutrikimas, nuo kurio kenčia tūkstančiai žmonių.

Žarnyno sienelės yra išklotos raumenų sluoksnio, kuriam ritmiškai susitraukinėjant, prasižieda, vadinamosios žarnyno peristaltinės bangos. Dėl to maistas iš skrandžio slenka link tuščiosios žarnos. Dirgliosios žarnos sindromas vystosi tada, kai dėl tiksliai nežinomų priežasčių žarnyno raumenų sluoksnio susitraukimai tampa per daug intensyvūs arba neritmiški. Tada žmogus ima skųstis pilvo skausmais, pūtimu ar tuštinimosi sutrikimais: viduriavimu ar vidurių užkietėjimu. Pastebėta, kad tokie negalavimai būdingi dažniausiai tam tikros nervų sistemos sandaros žmonėms, t.y. jautriems, ypač ambicingiems, atkakliai siekiantiems savo tikslo ir nemokantiems atsipalaiduoti asmenims. Todėl sindromo simptomų atsiradimas labai dažnai susijęs su įvairiomis stresinėmis situacijomis (egzaminais, viešais pasirodymais prieš auditoriją). Jį gali išprovokuoti ir netinkama mityba - riebus, aštrus ar daug maistinių skaidulų turintis maistas, pieno produktai, alkoholis. Be to, tokie asmenys dar kartu gali skųstis ir pykinimu, apetito stoka, svorio ne-

tekimu, galvos, nugaros skausmais ir kt. Tuštinimosi sutrikimai dažniausiai vargina ryte, juos lydi pilvo skausmas. Jie gali prasidėti prieš stresinę situaciją. Išmatose jokių priemaišų, išskyrus gleives, nebūna.

Ši liga nėra pavojinga gyvybei, ji negali komplikuotis tokiomis sunkiomis ligomis kaip opinis kolitas ar žarnyno vėžys. Tačiau dažni paūmėjimai sukelia daug nepatogumų. Įsivaizduokite, kaip nemalonu, jei jums reikia skaityti paskaitas ir kiekvieną kartą jaudinatės, kad tik "nesusuktų" pilvo ir nuolatos akimis ieškote, kur yra artimiausias tualetas.

Daugumos mokslininkų pastangos nustatyti tiksliai ligos priežastis ir gydymo būdus kol kas yra bevaisės. Yra keletas hipotezių, aiškinančių, kodėl vystosi liga. Viena iš jų teigia, kad įtakos turi moteriški lytiniai hormonai, nes pastebėta, kad šia liga dažniau serga moterys nei vyrai (santykis 3 : 1). Kita teorija teigia, kad motorikos sutrikimus lemia centrinės nervų sistemos pokyčiai. Tačiau nei viena teorija negali paaiškinti, kodėl pasirodo simptomai, o tiriant žarnyną įvairiais metodais jokių pokyčių jame nerandama.

(bus daugiau)
Dr. R. B.

Lietuvių, sugrįžusių į tėvynę, susitikimo popietė

Sekmadienį, kovo 25 d., 2 val. popiet, Vilniuje, Marijos ir Jurgio Šlapelių name-muziejuje, Pilies g. 40, įvyko Užsienio Lietuvių Klubo susitikimas.

Programoje buvo numatyta: 1) susipažinimas su pirmą kartą apsilankiusiais (įprastinė procedūra), 2) Vyto Gruodžio, Lietuvos ekonominės plėtros agentūros direktoriaus, pranešimas apie grįžusiųjų į Lietuvą problemas, 3) Ž. Beliausko apžvalga apie Informacijos centro veiklą, 3) grįžusiųjų į Lietuvą pasisakymai, pageidavimai Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centru.

Vėsus oras ir nepasiduodantis gripas programą kiek pakeitė - keli nariai pranešė esą apsirgę, dėl ko labai apgailestavo susitikimo organizatorius ir vadovas, iš Australijos sugrįžęs Vincas Augustinavičius.

Vytas Gruodis taip pat sune galavo ir paprašė jį pavaduoti Algirdą Kanauką, kuris paskaitė savo apybraižą apie gynybinę Lietuvos koncepciją jos įstojimo arba net neįstojimo į NATO kontekste. Visiems klausytojams pranešimas padarė tikrai gerą įspūdį, nes išdėstyta gynybos strategija tokiomis sąlygomis, kai Lietuva neturi sunkios šiuolaikinės ginkluotės, pasirodė labai pagrįsta ir gerai apgalvota. Pasigirdo nuomonių, kad gal Lietuvai išvis nereikėtų galvoti apie karus ir gynybą, nes realaus pavojaus šiandien tarsi ir nėra. Į tai prelegentas atsakė, jog egzistuoja grėsmės galimybės, t.y. kai kuriose kaimyninėse valstybėse sukauptas milžiniškas karinis potencialas, kuris pasikeitus aplinkybėms per 10 minučių gali tapti tikra grėsme. O tai, kad kariškiai mąsto apie blogiausią variantą, yra taip pat natūralu kaip kad gaisrininkai galvoja apie gaisrus ir tomis dienomis, kai niekas nedega. Šis pranešimas netrukus turėtų pasirodyti spaudoje.

Antrasis pranešėjas, Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centro direktorius Zilvinas Be-

liauskas papasakojo apie šiandieninę Centro veiklą, prisiminė neilgą jo istoriją ir pateikė savo samprotavimus apie Centro galimybių panaudojimą. Kasdieninis visapusiškas informacinis-patariamasis darbas grįžtančioms ir besiruošiantiems grįžti viso pasaulio lietuviams išlieka akivaizdžiu pirmaeilium uždaviniu. Centro durys plačiai atviros visiems jau spėjusiems rasti kelius į tėvynę. Vasarą svečių būna daugiau, žiemą mažiau. Kiek Centras naudingas tiems, su kuo bendrauja asmeniškai, galima įsivaizduoti, bet negalima pamatuoti, koks skaičius pasinaudojo Centro vis atnaujinamu ir dalijamu Vykstančiojo į Lietuvą žinynu, žiniomis spaudoje, duotais pasikalbėjimais Užsienio lietuvių radijui, apsilankiusiems Interneto svetainėje, kuri, beje, dabar atnaujinama ir kur tikimasi sulaukti vis daugiau "internautų".

Tačiau yra ir ta realybė, kurios Informacijos centras pakeisti negali - dėl ekonominės padėties, nusikalstamumo, kai kuriais atvejais dėl atsiradusių kultūrinių skirtumų, stiprių giminystės ryšių užsienyje, o kitiems dėl vėsoko klimato mūsų šalis vis dar nėra labai perspektyvi krautymuisi ir įsikūrimui. Ne paslaptis, kad išvykstančiųjų yra daugiau nei parvykstančiųjų. Bet yra ir kita medalio pusė - yra daug tokių, kurie nori išlaikyti ryšius su Lietuva, nori čia buvoti arba net iš toli dalyvauti jos gyvenime, kas šiais laikais nėra joks stebuklas. Yra net dešimto biuletenį pavadino "vienintelio lietuviškos deguonies šaltiniu". Iš viso to plaukia, kad šiandien Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras daugiau dirba kaip Pasaulio lietuvių informacijos centras ir turi tam nebologą pajėgumą ir patirtį.

Nepaisant visko, nors neskaitytingai, bet traukia žmonės į Lietuvą - su Centro žinia ar be jo. Jaučiamos ir pirmosios vėliausios - taip vadinamos ekonominės - išeivijos grįžimo į

Caro Sultano mišrainė

0,5 kg bulvių,
8 šaukštai tarkuoto sūrio,
1 stiklinė pieno,
2 kiaušiniai,
žiupsnelis muskato riešuto,
druskos, pipirų,
žalumynų.

Išplakite kiaušinius, supilkite į juos pieną ir vėl išplakite. Tada įdėkite 5 šaukštus tarkuoto sūrio ir muskato riešuto, pasūdykite ir papipirinkite. Nuskustas bulves supjaustyti plonais griežinėliais ir sudė-

Pikantiškos bulvės

5 bulvės,
3 obuoliai,
0,5 stiklinės graikiškų riešutų,
0,5 stiklinės lazdyno riešutų,
200 g majonezo,
1 citrinos sultis,
cukraus, druskos,
pipirų.

Bulves nuplaukite ir išvirkite su lupenomis. Paskui aplupkite ir supjaustykite kubeliais.

Obuolius taip pat supjaustykite kubeliais. Visus riešutus sumulkinkite ir sumaišykite juos su majonezu. Bulves sumaišykite su obuoliais ir užpilkite citrinų sultimis, įdėkite truputį cukraus, druskos, pipirų bei mėgstamų prieskonių ir pastatykite 10 min. pastovėti. Paskui sudėkite majonezą su riešutais. Puošiama riešutais ir žalumynais.

"USA Today" apie Dainorą ir Neriją Puidas

Plačiausiai skaitomas JAV dienraštis, "USA Today", Valentinio šventės proga, vasario 14 dieną, paskelbė du rašinius apie kelias krepšinininkų poras. Viename iš jų atžymimi vestuvės šventės pasiruošę juodaodžiai jaunuoliai krepšinininkai iš Toledo universiteto ir jau prieš porą metų vedę lietuviai - Dainora ir Nerijus Puidas, šiemet baigia studijas Havajų universitete Honolulu mieste, kur abu žaidžia to universiteto krepšinio rinktinėse.

Rašinio bendra antraštė - "Meilė ir krepšinis", o lietuvių porą liečiantis straipsnis pavadintas: "Lietuvių pora džiaugiasi nauju gyvenimu ir meile Ha-

vajuose".

Ilgokas to dienraščio specialaus reporterio Andy Gardiner parašytas straipsnis pradedamas pasisakymu, kad per Nerijaus ir Dainoros Puidų buto 15-tame aukšte langą galima matyti Ramųjį vandenyną ir Vaikiki pliažą. Taip pat paminima, kokį nepaprastą kelią šie jaunuoliai nuėjo iki kol jiedu, kaip vyrai ir žmona, atkeliavo žaisti krepšinį į Havajų universitetą.

Čia toliau pabrėžiama, kad jie, iš gimtosios Lietuvos čia atvyko per Weatherfordo kolegiją, Texas mieste. Be to, nupasakojami mūsiškių sugebėjimai krepšinio aikštelėse, o taip pat ir jų geri pažymiai moksle.

Panevėžietis įsigijo sklypą Mėnulyje

Panevėžietis verslininkas Audrius Brazdžionis įsigijo vieną akrą Mėnulio. Nuosavybės sertifikatą skelbia, kad 4047 kvadratinį metrų ploto Mėnulio Lietų jūroje įsigijimas yra užregistruotas Tarptautinio Mėnulio žemių registre. Pirkinyje registruotas Paryžiuje ir New Yorke, pranešė dienraštis "Lietuvos rytas".

Panevėžietis verslininkas, 39-erių metų A. Brazdžionis teigia, kad Mėnulio gabalą jam pardavė UNCAS - viena iš kelių organizacijų, kurios pasaulyje legaliai prekiauja Mėnulio plotais.

UNCAS interneto tinklalapyje nurodoma, kad 1 akro plotas Mėnulio matomoje pusėje kainuoja nuo 15 iki 40 dol. Nematomoje Mėnulio pusėje kainos dar didesnės. Kai kuriose vietovėse Gyvačių ir Bangų jūrų rajonuose sklypai jau parduoti.

Verslininkas neslepia, kad tokiame egzotiškame pirkiniui ryžosi tik dėl reklamos. Jo vadovaujama bendrovė gamina plastikinius langus.

BNS

Rašoma, jog Dainora studijuoja prekybinius mokslus, tačiau ateityje norėtų būti krepšinio trenere, o Nerijus - marketingą. Baigę studijas abu kurį laiką norėtų žaisti krepšinį profesionalų komandose Europoje, o vėliau - gyventi Amerikoje. Nerijus sako: "Mes esame labai laimingi. Daug žmonių nori atvykti į Ameriką, o mes jau čia esame. Tai buvo didelė mūsų patirtis, atsiminimai, kurie pasiliks visą mūsų gyvenimą".

Straipsnio pabaigoje apgailestaujama, kad per Valentinio dieną jie negalėjo kartu pasidžiaugti savo gražiais prisiminimais. Nerijus tą šventę praleido Havajuose savo namuose, o Dainora su universiteto komanda buvo atvykusi į Dallas miestą, į rungtynes su Southern Methodist mokyklą.

Ed. Sulaitis

LAIVELIAI (Aliejus)

P. PUZINAS

slaugomis. O kur kasdieninis elektroninio žinių biuletenio siuntimas visai išeivijos žiniasklaidai, bendrijoms ir pavieniems asmenims, svyruojantis iki 100 prenumeratorių? Vienas Lotynų Amerikos leidinys šį biuletenį pavadino "vienintelio lietuviškos deguonies šaltiniu". Iš viso to plaukia, kad šiandien Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras daugiau dirba kaip Pasaulio lietuvių informacijos centras ir turi tam nebologą pajėgumą ir patirtį.

Nepaisant visko, nors neskaitylingai, bet traukia žmonės į Lietuvą - su Centro žinia ar be jo. Jaučiamos ir pirmosios vėliausios - taip vadinamos ekonominės - išeivijos grįžimo į

Lietuvą bangelės, nes ne visi savo gyvenimą amžiams planuoja sieti su svečiom šalim. O per dešimtį ar aštuonerius metus čia daug kas smarkiai pasikeitė, ir jie tapo pilnateisiai mūsų klientai. Jau balandžio mėnesį laukiama būtent šios kartos atstovų, kuriems Centras padės organizuoti susitikimus su valdžia, kad būtų pagaliau pakeistas Pilietybės įstatymas, kad laikinai užjūriuose lenkiantys nugarą spažūdziantys smegenis tautiečiai neliktų nuskriausti ir nuvilti, kaip tai buvo atsitikę visai išeivijai su pirmąja Pilietybės įstatymo redakcija po Nepriklausomybės atstatymo. O tai ženklas, kad pagerėjus laikams, o mes visi to meldžiam Dievo, galime sulaukti jei ne grūties, tai jun-

tamo parvykstančių plūstelėjimo. Kažkas panašaus, regis, vyksta Airijoje. Todėl argi nesvarbus kasdieninis gyvas ryšys ir esamų biurokratinių bei įstatyminių barjerų laužymas, kur Informacijos centras deda nemažą pastangų. Kad ir vardan ateities, kurią neprotinga būtų pamiršti.

Paminėtinas buvo ir savotiškas sugeriančios kempinės vaidmuo, kai tenka išklaudyti nusiskundimų, pamokymų arba tiesiog iškęsti atvirai reiškiamą pasipiktinimą. Štai prieš savaitę Centrą aplankė dar neseniai labai aukštas pareigas užėmęs asmuo. Jį su žmona domino pensininko pažymėjimo gavimas. Lietuvoje tokius pažymėjimus

(nukelta į 6 psl.)

Kai pėdas nuolat spaudžia ankšti batai, sutrinka plaučių ir bronchų aprūpinimas krauju, todėl pradedama kosėti. Šių organų akupunktūriniai taškai yra šalia 2,3 ir 4 kojos piršto; dešiniojo plaučio taškai dešinėje pėdoje, o kairiojo - kairėje.

Raudona aitrioji paprika - puiki priemonė suaugusiems nuo peršalimo ligų. Pakanka nago didumo jos gabalėlį įmesti į 200 g pieno ir užvirinti. Vėliau „raudonąjį vaistą“ išimti, o pieną išgerti gulint lovoje.

Kaip praneša įtakingas The New England Journal of Medicine, artimiausiu metu į rinką gali ižengti kontraceptinės tabletės vyrams. Klinikinius bandymus su jomis ką tik atliko farmacijos įmonė „Organon“. Vyrų kontraceptinės tabletės buvo tiriamos Škotijoje, Kinijoje, Pietų Afrikoje ir Nigerijoje. Jos pagamintos pagal tokį patį principą kaip ir moterų kontraceptinės tabletės. Naujasis vaistas visiškai nekenksmingas ir neturi pašalinio poveikio, pavyzdžiui, nesukelia didelio kraujospūdžio.

Daugiau nei pusę amžiaus oficialioji medicina teigė, kad natūrali visų gyvūnų, taip pat ir *homo sapiens* reakcija į stresą yra arba pabėgimas, arba konfliktas. Tačiau neseniai Vakarų spaudoje paskelbtame mokslininkų pranešime tai paneigta. Eksperimentais įrodyta, kad moterys į stresą reaguoja visiškai kitaip: jos ieško artimųjų pritarimo, paguodos arba visa savo esybė atsiduoda vaikams. Tyrimų vadovė Shelly Taylor ryžosi patikrinti visuomenės priimtą nuomonę, kai vienas studentas pasakė, kad iki šiol tirta tik vyrų reakcija į stresą. Nuo jautė jos nenuvylė: rezultatas buvo netikėtas, patvirtinantis dar 1989 m. negarsiai išsakytą mintį, kad stresą patiriančios moterys labiau rūpinasi vaikais, užuot (kaip vyrai) išėjusios iš namų ar sukėlusios skandalą. Shelly Taylor nuomone, tokius elgesio skirtumus lemia oksitocinas - ramiybės ir pusiausvyros hormonas. Žmonės ir gyvūnai, turintys daugiau šio hormono, bet kurioje situacijoje elgiasi ramiai. Tačiau veikiamas vyriškojo hormono - testosterono - oksitocinas visiškai praranda savo „gerąsias“ savybes. Moteriškasis hormonas estrogenas tik sustiprina jo poveikį, ypač kai moteris laukiasi ar maitina krūtimi.

Esama duomenų, kad moters kūno kvapas gali išduoti paslaptį, kada moteris yra vaisinga; šis atradimas paneigia paplitusią nuomonę, kad vyras negali pastebėti ovuliacijos. Tokia mokslininkų išvada sužadino jų entuziazmą ieškoti signalinės cheminės medžiagos, arba feromono, kuris vadinamas kopuliniu. Tikimasi, jog tas chemikalas sukeltų revoliuciją parfumerijos pramonėje, rašo "The Daily Telegraph". Dėl hormoninių pokyčių menstruacijų metu pakinta moters kvapas. Medikai sužinojo, kad vyrai gali iš kūno kvapo patikimai nustatyti moters vaisingumo fazę. Penkiasdešimt vyrų uodė maždaug 22 metų amžiaus 17 moterų marškinėlius; tyrėjai paprašė vyrų atsakyti, ar gali jie vien iš kvapo atskirti patrauklią moterį. Pasirodo, vyrams moterų kvapas yra malonesnis būtent tuo metu, kai jos gali pastoti, o ne tada, kai tos pačios moterys būna nevaisingos.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Sklypų kainos Palangoje ir Valentino diena Šiauliuose

Mano sesuo Valentina Ž., gyvenanti Šiauliuose, neseniai man parašė įdomų laišką. Jai leidus, noriu pateikti porą ištraukų iš šio laiško. Tikiuosi, kad tai bus įdomu ir "Darbininko" skaitytojams.

Palanga

(Ten Valentino sūnus Vilnius ieško sklypo namui statyti.)

... Miesto ribose (senojo miesto) sklypai labai brangūs, ypač tarp Vytauto g. ir jūros - už 1 arą \$6,000. Dabar pasirinko už miesto, bet neblogoje vietoje, kur aras kainuoja \$3,000. Tai yra vieta tarp Vytauto g. ir jūros, bet jau link Liepojos, nebetoli "Lino" poilsio namų. Ten yra jau ir daugiau gyventojų, pasistačiusių individualius namus. Dar yra sklypas 20 a. (...) Vilnius nori pirkti 10 arų, kas kainuos \$30,000.

Valentino diena

... Nutariau, kad kas mane telefonu sveikins Valentino dienoje, tą pakviesiu pietų Vasario 16-tą. Taip ir padariau. Tiesa, p. inžinierius dėl savo kurtumo telefonu nepaskambino, bet pasveikino per paštą. Paskambinau jo žmonai ir pranešiau apie rengiamus pietus. Tad ir jis dalyvavo. Dar buvo be jo vienas vyras - toks Jonas, mūsų bendražygis ir buvęs politikalinis, mėgėjas energingai pašokti. Motėrys buvo septynios. Tai dviem vyrams teko paprakaituoti. Mat po šaltų patiekalų aš visus išvariau į "šokių salę" (miegamąjį). Čia jie turėjo šokti ir dainuoti, kad "užsibrbtų" balandėlius ir, žinoma, pasidarytų jiems bent kiek vietos. Povilas, su nauju klausos aparatu, šiek tiek jau girdintis, nes neblogai šoko, nors aplamai gerai šokti jis niekad nemokėjo. Atrodo, visi buvo patenkinti...

Paaikšnimiai:

Aras - 100 kv. m (akras - 4046.86 kv. m, tai 10 arų būtų mažiau nei ketvirtis akro).

Bendražygis - iškylų, po Šiaulių apylinkes ar tolimesnes vietoje, dalyvis.

Inžinierius - Povilas, dažnas šių iškylų vadovas.

Sesuo Valentina, trijų vaikų motina, našlė - taip pat buvusi politikinė. Septyniolikmetė Šiauliuose buvo suimta ir apkaltinta "priešvalstybine agitacija". Mat, ne tik pati lankė bažnyčią, bet ir klasės draugės kvietė tai daryti. Kaip nepilnametė, metus turėjo laukti teismo, uždaryta vienoje kameroje su 60 moterų Lukiškių kalėjime. Po ilgų tardymų, pagaliau buvo "švelniai" nubausta 5 metais griežtojo režimo lageryje Mordovijoje. Iš jo išėjo po Stalino mirties ir vėliau buvo reabilituota.

Vladas Kaupas
Clearwater, FL

Lietuvių, sugrįžusių į tėvynę, susitikimo popietė

(atkelta iš 5 psl.)

išduoda tik SODRA ir tik tiems pensininkams, kurie jai mokėjo mokesčius. Nėra sukurtų pažymėjimų užsienyje užsidirbusiems pensininkams. Yra tik nustatytas pensijinis amžius. Ir ką daryti Centro darbuotojams, jeigu šio, deja, egzistuojančio, fakto išaiškinimas apsilankiusiems labai neslepiausiai nepatinka.

Faktų ir minčių buvo daug, o laikas ribotas. Tad apie kitas Centro iniciatyvas - Vasaros

akademiją "Jaunimas - jaunimui", anketinius tyrimus, dėl lėšų stygiaus istrigusių vaizduojamųjų gamybą, bendrus darbus su Tautinių mažumų ir išeivijos departamentu, Užsienio lietuvių rėmimo fondu, darbą su užsienyje besimokančiais lietuvičiais, internetinį projektą - liko laiko tik trumpai užsiminti. Bet antra vertus, tai jau naujos temos atskiriems straipsniams.

Lietuvių grįžimo į tėvynę
informacijos centras

Atminimo ženklų palaiminta diena

(atkelta iš 2 psl.)

akimirksnį išdavikiška mintis ir pakužėjo: "Laiškų lietuviams" nebėra ir nebebus. Nebebus pasitikėjimo ir jėgų teikiančio jaudulio, laukiant, skaitant ir skaičiuojant konkursui skirtus rašinius, nebereikės spėlioti, kas yra vieno ar kito straipsnio autorius - gyvenimo knygą beužverčias žilagalvis, mokytojas, mokinys, drovi paauglė, kalinys? Misionieriaus pradėti, pusšimti metų kunigo J. Vaišnio pareigingsi su meile tęsti, kiekvieną dieną lietuviams rašyti laiškai užkliauti ir, neužrašius atgalinio adreso, išsiųsti pračtin.

Jeigu (nebe)redaktorius J. Vaišnys būtų mažiau jaudinėtis, neabejoju, kad, malda užbaigęs, būtų prisiminęs ir keliasdešimčiai suartėjusių širdžių priminęs kardinolo Vincento Sladkevičiaus žodžius: "Kiekvienas žmogus yra misionierius, atsiųstas į Žemę vykdyti skirtą jam pareigą. Misija yra Kūrėjo suteikta tikėjimo malonė perduoti ją kitiems. Gėrio skleidimas yra misija. Dalijimasis gėriu, kurį turi savo širdyje, savo sieloje. Kiekvienas kūriny yra misionierius. Tai, ką jis yra gavęs iš Kūrėjo, privalo perduoti kitam kūriniui. Misija yra ryžtas, noras nešti palaimą, malonę ir džiaugsmą visiems, esantiems mūsų aplinkoje. Žmogus - gėrio skleidėjas. Tai pagrindinė jo misija".

Šimtui metų praėjus nuo Kristaus gimimo, Romos vyskupas paragino tikinčiuosius, švenčiant Kristaus gimimo šventę, giedoti. Nors nuo Vaikelio, atnešančio mums gerąją naujieną, tąsyk skyrė vienas šimtas devyniasdešimt dvi valandos, - giedojome! Ir "Tyliają

naktį", ir "Gul šiandieną", "Sveikas, Jėzau, gimusi". Ne visas giesmes giedant, pasižymėta balsų ir garsų darna... Gelbėjo Jaunimo Centro tarybos pirmininko Vaclovo Momkaus galingas balsas, neleidęs nuklysti į lankas, ir prof. J. Račkauskas, giesmės "Didis džiaugsmas" (kartota du kartus!) pridaityje vertę sutartinai, vėl ir vėl iš naujo "mušti būgnus ir trimtuoti". Tačiau svarbiausias giedojimo įkvėpėjas ir skatintojas buvo tradicinių dainų popiečių Chicago "Seklyčioje", vedėjas, muzikas Faustas Strolia. Giedotojus vadinęs ne tik puikiais atlikėjais, bet ir aukščiausios klasės sportininkais, sakė: "Buvote geri bėgikai trasoje. Vieni bėgote greičiau, kiti lėčiau. Laimėjote visi, nes užbaigėte kartu ir vienu metu!" Pagyrimais patikėję ir jų užliūliuoti net pamiršome Maestro pasveikinti, 2000-ųjų Krikščionybės metų jubiliejaus proga išleidusi reikalingą, svarbų ir labai vertingą giesmių rinkinį "Atverkime Viešpačiui širdies duris". Sveikiname, tikėdami, kad giesmynėlis padės įvairiomis progomis giedantiems pasiekti balsų ir garsų darnos ir tikrai tobulo muzikinio skambesio!

Jaunimo Centro direktorė Milda Šatienė, sveikindama su artėjančiomis viltigomis Kalėdų šventėmis, padėjo gausių ir išradinių valgių gamintojams (ir ragautojams!), PLJ studentams - už programėlę, stalų padengimą ir kavinės papuošimą (Dalis Šataitės sukurto gėlių puokštės dar pradžioje dovanojo malonią šventišką nuotaiką!), JC darbuotojams, lektoriams, svečiams - už drauge pabuvimo šventę.

Paskutinis mano girdėjimas. Prieš išsiskirstant, buvo ištartas lietuvių tautos istorijos lektorės, prof. a.a. Vandos Daugirdaitės-Sruogienės lūpomis: "Pedagoginio lituanistikos instituto lankytojams, būsimiems lituanistikos dalykų mokytojams, mūsų senųjų mokytojų pavaduotojams, linkiu niekad nesustoti rutinoje, visada ieškoti naujų kelių, atnaujinti savo žinias, kad kuo daugiausiai mūsų išeivijos jaunimo išliktų dorais lietuviams, kurie dirbtų lietuvių kultūros srityje ir tiestų kelią laisvai nepriklausomai Lietuvos valstybei".

...Namų link vedančiais keliais atgalios važiuo šimtai laimingųjų su įsigytais daiktais, pakelėse pražydo dar daugiau švieselėmis pasirėdžiusių medžių, akį traukė, viliojo šviesūs ir puošnūs namų langai. Sniego patalai laukė ateinančių Kalėdų.

Namo sugrįžus, piktavalis telefonas pranešė - sustojo plakusi Juozo Masilionio širdis. Iki šiol negaliu sau dovanoti, kad,

tačiau, turėjusi Apvaizdos suteiktus girdėjimus, buvau primiršusi turimą kalbos dovaną. Reikėjo atsistoti ir visiems girdint priminti Juozą Masilionį buvus ilgamečiu "Laiškų lietuviams" rašinių konkursų vertinimo komisijos pirmininku. Mokytojai dar girdint, reikėjo pasakyti, jog didžiavausi, sėdėdama šalia jo posėdžiuose, jaučiausi išdidi ir laiminga nuomonėms rašinius vertinant sutapus. Reikėjo, būtinai reikėjo pasakyti, kad Mokytojas ne tik stengėsi išeivijos medį išlaikyti sveiką, bet ir kiekvieną pavasarį, obelims žydint, jį paversdavo vešlesniu, iškiepydamas jaunomis atžalomis iš Lietuvos.

Belieka raminti save, kad, kai gruodžio 16-ąją atsilaužiau gabalėlį Mokytojo Juozo Masilionio kalėdaičio, abu laikėme rankose pažadą: "Kas valgys šią duoną, gyvens per amžius" (Jn 6,51).

Taip prieškūčiose buvo patirtas Kūčių stebuklas.

LIETUVA 2001

Pigiausios kainos skrydžiams į VILNIŲ vasarą iš New Yorko, Chicago, Los Angeles, Detroito, Clevelando, Floridos ir kitų JAV miestų Finnair ir kitomis oro linijomis.

- Mašinų rezervacijos Vilniuje
- Viešbučiai
- 9 ir 14 dienų kelionės po Lietuvą

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel: 718-423-6161

800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-MAIL: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET
web site: www.vytistours.com

Atlantic Express corp.

800 - 775 - SEND ▼ 1-888-205-8851

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ
Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ

ATLANTIC EXPRESS CORPORATION
APRIL PICK-UP SCHEDULE

April 24	New Haven, CT	12-1pm
	New Britain, CT	2-3 pm
	Waterbury, CT	4-5 pm
April 26	Elizabeth, NJ	11-12 noon
	Kearny, NJ	1-2 pm
	Paterson, NJ	3-4 pm
April 27	Philadelphia, PA	11-12 noon
April 28	Brooklyn, NY	12-1 pm
	Riverhead, NY	3-4 pm
April 30	Putnam, CT	1-2 pm

For more information please call:
1-888-615-2148 or 1-888-205-8851

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$499 r.t.

One way to Vilnius \$325

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211

New York, NY 10107

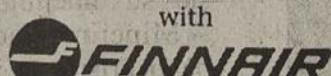
Tel.: (212) 541-5707

RigaVen Travel, Inc.

We provide complete Travel Services
VACATIONS - TOURS - CRUISES

WITH PERSONAL RECOMMENDATIONS
and always competitive fares to

RIGA -- TALLIN -- VILNIUS

LUFTHANSA - S...

OR OTHER CARRIERS

"Call for Details"

INESE ZAKIS

136 W. Main St., Bay Shore, NY 11706

Tel. 631-665-4455 Fax 631-665-6164

1-800-291-8311

E-mail: RigaVen@worldnet.att.net

Kviečiame visus taupyti ir skolinti iš

lietuvių įsteigto ir vadovaujamo

SCHUYLER SAVINGS BANK

24 Davis Ave.

Kearny, New Jersey 07032

Bankas švenčia 75-erių metų sukaktį!

Pilnas ir draugiškas patarnavimas, įskaitant

* Taupymo sąskaitas, sertifikatus ir IRA

* Čekių sąskaitas - asmeniškas ir komercines

* Paskolas - namų, namų remonto,

Home Equity ir automobilių

* ATM naują mašiną ir korteles

* Tiesioginį pinigų deponavimą

Patogios darbo valandos,

pilnai Federalinės valdžios apdraustos sąskaitos

Kalbame lietuviškai...

Mūsų telefonai: (201) 991-0001

arba skambinkite mums nemokamai:

1-888-SCHUYLER (1-888-724-8953)

VILTIS - Hope

LITHUANIAN RELIEF PARCEL, INC.

368 West Broadway, Boston, MA 02127

Tel. (617) 269-4455 Fax. (617) 269-4836

MAY PICK-UP SCHEDULE

May 9	Cape Cod, MA	3:30 - 5:00 pm
May 10	Albany, NY	7 - 8 pm
May 11	Binghamton, NY	9 - 10 am
May 11	Scranton, PA	12 - 2 pm
May 11	Frackville, PA	5 - 6 pm
May 12,13	Baltimore, MD	1 - 3 pm
May 12	Brooklyn, NY	1 - 4 pm
May 13	Bridgeport, CT	12 - 3 pm
May 17	Brockton, MA	3:30 - 5:00 pm
May 18	Lowell, MA	2 - 3 pm
May 18	Lawrence, MA	2 - 3 pm
May 18	Nashua, NH	4 - 5 pm
May 19	Worcester, MA	12 - 3 pm
May 20	Hartford, CT	9:30 - 11 am
May 20	Waterbury, CT	11:30 am - 1 pm
May 21	Kennebunkport, ME	12 - 1 pm
May 22	Norwood, MA	6 - 7 pm
May 23	Putnam, CT	1 - 2 pm
May 23	Providence, RI	4 - 5:30 pm

CONTAINER LEAVES ON MAY 25

Ilgauko karjeros siūbavimai

Aurelija M. Balašaitienė

Kai 1996 metais iš Kauno atvyko jaunutis krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas, ilgai netruko, kol jis labai pagarsėjo savo sugebėjimais ir Clevelando "Cavaliers" komandai atnešė daug laimėjimų. To išdavoje 1996 metais komanda su juo pasirašė šešerių metų sutartį, pagal kurią jam bus išmokėta virš 70 milijonų dolerių. Tiek daug taškų ir turnyrų laimėjęs jaunuolis turėjo ir problemų, nes net tris kartus jam lūžo kojų kaulai, jis buvo operuotas ir dviejose šlaunyse turi vineles, tačiau tai jam nesukliudė tęsti karjeros. 1998 metais jis buvo išrinktas geriausiu krepšinio žaidėju, jam suteikus labai garbingą titulą. Tas faktas, kad jis yra lietuvis, daug prisidėjo prie Lietuvos vardo populiarinimo, ir jo laimėjimais visi lietuviai didžiujasi. Jo nuotraukos nuolat dabina didžiųjų laikraščių sporto žinių puslapius ir jis buvo apklausinėjamas televizijos programose, nes jis pramoko anglų kalbą. Ne paslaptis, kad didžioji dauguma amerikiečių daugiau domisi sportu negu menu, muzika ar baletu, tad Ilgausko populiarumas daug prisidėjo prie Lietuvos vardo garsinimo. Įdomu pabrėžti ir tai, kad televizijos pranešėjai ir komentatoriai teisingai ištaria jo

vardą ir pavardę.

Atrodo, kad 25 metų jaunuolio karjera turi puikias ateities perspektyvas, o spaudoje minima, kad šio žaidynių sezono pabaigoje jis uždirbo virš 21 milijono dolerių, dalyvavęs 378-iose žaidynėse. Deja, peritų metų gruodžio 22 dieną, žaidžiant Miami, jis vėl susilaužė kairės kojos kaulą, tai komandos vadovybė tuoj suskubo jį nugabenti į klinika, tačiau ateities perspektyvos jau pasidarė miglotos. Iš spaudos teko patirti, kad vasario pradžioje jo kojai bus padaryta operacija vienoje prestižinėje Baltimorės ligoninėje, tačiau atrodo, kad su ta operacija pasibaigs jo karjera. Bet "Cavaliers" vadovybė pareiškė viltį, kad Ilgauskas sugrįš maždaug spalio vidury.

Š. m. vasario 1 dienos milijoninio tiražo "The Plain Dealer" sporto žinių pirmajame puslapyje stambiomis raidėmis rašoma: "Ilgauskas kalba apie pasitraukimą", angliškai parašius "retirement", t.y. - pasitraukimą į pensiją. Ar ne keista, kad taip kalbama apie 25 metų jaunuolį? Teks su dideliu dėmesiu stebėti spaudą, ieškant žinių apie Ilgausko kojos operaciją ir galutinę diagnozę - ar jis ir vėl grįš į krepšinio aikštelę? Te jam padeda Dievas!

Gražiai paminėtas kunigystės jubiliejus

St. Peterburgo mieste, Floridoje, veikiančios lietuviškos organizacijos patyrė, kad š. m. sausio mėn. 26 d. sueina lygiai 60 metų, kaip St. Pete Beach gyvenęs kunigas dr. Matas Čyvas buvo išventintas kunigu. Susirinkę posėdžiui organizacijų pirmininkai ar jų atstovai nutarė šią sukaktį ypatingai atžymėti, nes jubiliasas, nors oficialiai yra išėjęs į pensiją, daug pagelbsti tėvų pranciškonų vedamai šv. Kazimiero misijai St. Peterburge ir taip pat mieliai padeda čia gyvenantiems tautiečiams religiniais patarnavimais ar patarimais. Buvo nutarta sukaktuvinį renginį ruošti penktadienio, sausio 26 d. popietę, o padėkos pamaldas sekmadienį, sausio 28 d. Rengėjų nuotaka ypač pakilo, kai paaiškėjo, kad į jubiliejaus paminėjimą atsilankys ir vyskupas Paulius Baltakis, nes juodu artimai bendradarbiauja Religinės Šalpos Lietuvoje ir kitais reikalais.

Penktadienio popietę klubo salėje, dalyvaujant 260 asmenų, atvykęs vyskupas P. Baltakis ir kun. dr. M. Čyvas buvo sutikti plojimais. Visiems susėdus prie stalų, kun. Čyvas buvo apjuostas gražia tautine juosta, išausta Lietuvoje, su atitinkamu įrašu. Juosta buvo atsiųsta jo giminaičių iš Vilniaus. Prie stalo, tarp dalyvaujančių vyskupo, kunigų

ir organizacijų atstovų, buvo ir Lietuvos Vyčių atstovė Bernice Aviža, atvykusi iš New Yorko valstijos. Savo sveikpime ji dėkojo kun. Čyviui už atgaivinimą keleto Lietuvos Vyčių kuopų jos gyvenamojoje valstijoje.

Po šv. Kazimiero misijos vadovo kun. Antano Grabnicko, OFM, invokacijos, popietės va-

dovė Angelė Karnienė pakvietė visus dalyvius pakelti vyno taures, linkint jubiliatui dar daug sveikų metų, kad dar ilgai galėtų džiaugtis jį turėdami savo tarpe.

Įpusėjus pietums, prasidėjo sveikinimai. Dalyvaują organizacijų atstovai sveikino asmeniškai, o raštu gautus sveikini-

bažnytinių teisių daktaro laipsnį. 1947-1949 m. šv. Kazimiero kolegijos Romoje klierikų prefektas. Į Ameriką atvyko 1949 metais. Po dvejų metų darbo San Diego vyskupijos tribunoje, persikėlė į Albany, NY, vyskupiją, kur dirbo tos vyskupijos tribunole ir pastoracinį darbą įvairiose parapijose. 1954-62 m. bendradarbiavo bažnytinės teisės klausimais tada leidžiamoje Lietuvių Encik-

St. Peterburge, FL, veikiančių lietuviškų organizacijų komitetas ir minėjime dalyvavę dvasiškiai (iš k. į deš.): vyskupas Paulius Baltakis, jubiliasas kun. dr. Matas Čyvas, svečias kun. Rafaelis Šakalis, OFM, ir šv. Kazimiero Misijos St. Peterburge vadovas kun. Antanas Grabnickas, OFM. Nuotraukoje trūksta kun. dr. Mykolo Kirkilo ir evangelikų kun. dr. Eugenijaus Gerulio, kurie dalyvavo minėjime, bet turėjo anksčiau išvykti namo.

Juozo Šulaičio nuotr.

Vasario 16-oji Elizabeth, NJ

Vasario 16-tos proga Elizabeth, NJ, pamaldų metu atlikę muzikinę programą: Julius Veblaitis, Angelė Kiaušaitė ir Eric Houghton

Šios didžiosios mūsų tautos šventės 83 metų sukaktis Elizabeth, NJ, buvo paminėta vasario 28 dieną. Ji prasidėjo šv. Petro ir Pauliaus lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldomis. Klebonas Alfredas Žemeikis savo pamoksle trumpai priminė šios šventės reikšmę. Pamaldų metu solistė Angelė Kiaušaitė pagiedojo Friedrich Haendelio ištrauką "Rejoice" iš Mesijo Oratorijos. Po to John Stanley kūrinių, pavadintą "alegro graziosio" pasmuikavo Julius Veblaitis. Abiem atlikėjams akompanavo Eric Houghton.

Po pamaldų parapijos salėje prasidėjo minėjimas. Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos him-

nus, trumpą maldą sukalbėjo Vytautas Masiliūnas. Minėjimą atidarė LB Elizabeth apylinkės pirm. Julius Veblaitis. Jis pastebėjo, kad kai prieš 83 metus Lietuvos Taryba Vilniuje paskelbė atstatanti nepriklausomą ir demokratinę Lietuvos valstybę, tai buvo tiesiog stebuklas, nes Lietuva Rusijos imperijoje buvo išbuvusi okupuota daugiau nei 120 metų. Šis Nepriklausomybės Aktas buvo didžiulis tautos gyvastingumo pasireiškimas. Pradėjus byrėti sovietinei imperijai, 1991 metais sausio mėnesį pavojaus signalai prie Parlamento rūmų Vilniuje staiga užsimplėskė. Visa tauta buvo vieninga ir tuoj suprato, kad reikia

budėti ir laikytis. Okupantai tai pamatę neišdriso visom savo jėgom pulti Parlamentą, nes jau-tė, kad tauta yra pasiryžusi čia stovėti diena ir naktį ir gintis iki paskutiniųjų. Buvo parodyta nepaprasta vienybė, o vienybėje yra galybė. Be to, Baltijos kelyje susikabinę rankomis tūkstantčiai baltiečių nuo Vilniaus iki Talino taip pat atkakliai savo kraštams reikalavo nepriklausomybės.

Po savo įvado Veblaitis pristatė šios šventės kalbėtoją inž. Antaną Dundzilą, atvykusį iš McLean, Virginia. Pagal profesiją inžinierius, A. Dundzila yra taip pat ir daug rašantis žurnalistas. Keliuose universitetuose jis Amerikoje dėstė kompiuterių mokslą. Kai 1981 metais jam buvo suteikta prestižinė Fulbright stipendija, jis nuvykęs į Lietuvą universitete skaitė paskaitas apie informatikos mokslą. Amerikoje jis kurį laiką redagavo anglų kalba žurnalą "Lituans". Įvairiom temom yra parašęs daugiau nei 300 straipsnių.

Pradžioje prelegentas savo kalbos santrauką pasakė angliškai, kadangi minėjime dalyvavo ir keletas menkliau suprantančių lietuviškai. Kalbėtojas savo kalboj pagvildeno Amerikos Nepriklausomybės dekla-

racijoje tris parašytas žmogaus prigimties teises, būtent: teisę į gyvastį, laisvę ir teisę siekti laimės. Angliškai jos skamba taip: *The right to life, liberty and the pursuit of happiness*. Prie šių, prezidento Jeffersono suredaguotu žmogaus teisių jis ilgiau ir stabtelėjo. Juk ir Lietuvai siekiant atsikratyti sovietinės okupacijos, laimės sąvoka buvo ta didžioji viltis, nes nepriklausomybė taip pat reiškia kartu ir laimę. Antano Dundzilos kalba buvo atidžiai išklausyta, nes tema dvelkė šviežiomis ir naujoviškomis mintimis. Jam greitai pasisekė užmegzti ryšius su minėjimo dalyviais.

Minėjimo metu dalyviams buvo pristatyta iškili Lietuvos Vyčių ir labdaros veikėja Loreta Stukienė, kurią pereiną vasarą Vilniuje prezidentas Adamkus apdovanojo Gedimino ordinu.

Meninėje dalyje pasirodė naujųjų ateivių vaikai ir jauni-mas: Rūta Brazaitytė, Valda Urbonaitė, Agnė Urbonaitė, Ugnė Šniraitė (7 metų), Indrė Jankevičiūtė, Egidijus Jankevičius ir Andrius Radzevičius, atlikęs Ludwig van Beethoveno Fur Elise ir J.S. Bacho invenciją fortepijonui. Iš vyresniųjų su dainomis pasirodė Lina Ringaitė, studijavusi muziką ir smuikavimo meną, ir Virginija Ūdraitė, Lietuvoje dėsčiusi muziką.

Šiuos atlikėjus surinko ir puikiai suorganizavo prieš keletą metų iš Lietuvos atvykęs ir jau lietuviškoje veikloje pasireiškęs inž. Remigijus Radzevičius.

Pagal čia ilgų metų įprotį, po minėjimo apatinėje patalpoje vyko bendri pietūs, kuriuos lietuviškam skoniui pritaikė ir pagamino Virginija Obuolienė. Atgaivos reikalus tvarkė Rimantas ir dr. Dalia Bitėnienė. Jie taip pat rūpinosi ir savo padėjėjams pravedė aukų rinkliavą. Iš viso buvo suaukota \$2,137. Iš jų \$1,602 atiteko Lietuvių Bendruomenei, \$400 - APPLE (Lietuvos mokykloms), \$100 - ALTui ir \$25 - Vaikų Vilčiai. Minėjime dalyvavo apie 60 asmenų ir yra džiugu, kad jų tarpe buvo nemažai neseniai atvykusiųjų iš Lietuvos.

Julius Veblaitis

mus perskaitė popietės vadovė A. Karnienė. Sveikino St. Peterburgo ir Albany diocelijų vyskupai, Lietuvos Respublikos garbės konsulas vakarinei Floridai, Lietuvos Vyčių vyr. tarybos pirmininkas, Lietuvos Vyčių vyr. tarybos dvasios vadas, Amerikos Lietuvių R. Katalikų Kunigų Vienybės pirmininkas, Ateitininkų Federacijos valdybos atstovė, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas, JAV LB Krašto valdyba, JAV LB XVI-sios tarybos prezidiumas ir daug kitų - iš viso 38 sveikinimai.

Jubilato biografinius bruožus nupasakojo Mečys Šilkaitis. Vėliau kun. M. Čyvas padėjo visiems sveikintojams ir papildė savo biografiją kai kuriais prisiminimais.

Kaip jau minėta, jubiliasas buvo pašventintas kunigu 1941 m. sausio mėnesį, kada Lietuva jau buvo įjungta į Sovietų Sąjungą ir bet kokia religinė apraška buvo smerkiama kaip atgyvena arba nuodai liaudžiai. Nemalonu buvo ir jaunam kunigui pradėti sielovados darbą, kada visa aplinka buvo tam priešinga, tačiau tai tik daugiau su-tvirtino jo ryžtą dirbuotis Kristaus vynuogynė. Prasidėjus karui ir pasikeitus okupantams, kun. Čyvas buvo paskirtas į šv. Kryžiaus parapiją vikaru ir į Vinco Kudirkos mokyklą tikybos mokytoju Kaune, o 1944 m. arkivyskupo Juozo Skvirecko asmeniniu sekretoriumi ir kape-lionu. Grįžtant į Lietuvą Raudonajai Armijai, kartu su arkivyskupu pasitraukė į Vakarus. 1947 m. baigė Romoje popiežinį Gri-galiaus universitetą, gaudamas

lopedijoje. 1963-88 m. Albany šv. Jurgio lietuvių parapijos klebonas. 1988 m. išėjo į pensiją ir apsigyveno St. Pete Beach, šalia St. Peterburgo. Aktyviai dalyvauja lietuviškose organizacijose: JAV Lietuvių Bendruomenėje (nuo 1990 metų Tarybos narys), Lietuvos Vyčiuose, Amerikos Lietuvių Katalikų Šalpos draugijoje, Lietuvių R. Katalikų Kunigų Vienybėje ir taip pat yra keleto vietos organizacijų dvasios vadas.

Kadangi kun. dr. M. Čyvas visada mėgo lietuvišką dainą, tai popietės pabaigoje St. Peterburgo vyrų choras "Aidas", vadovaujamas dr. Dariaus Slavinsko, padainavo jo garbei ket-vertą dainų, užbaigdami visų dalyvių dainuojama "Ilgiausių metų" daina.

Sekmadienį, sausio 28 d., šv. Vardo bažnyčioje Gulfporte jubiliasas aukojo šv. Mišias kartu su vyskupu P. Baltakiu, kun. Rafaeliu Šakaliu, OFM, ir kun. Antanu Grabnicku, OFM. Prasmingą pamokslą apie kunigo darbą ir pareigas ir tikinčiųjų įsipareigojimą pasakė vyskupas P. Baltakis. Mišių metu giedojo vyrų choro "Aidas" religinė sekcija, vadovaujant ir vargonais grojant Leonui Sodeikai. Specialius skaitinius skaitė evangelikų kun. dr. Eugenijus Gerulis ir Mečys Šilkaitis.

Mišioms pasibaigus jubiliasas dar kartą padėjo vyskupui P. Baltakiui ir visiems tikintiesiems už dalyvavimą, sveikinimus ir maldas.

Ad Multos Annos mūsų gerbiamam ir mylimam jubiliatui!

A. Karnius

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA

liepos 1-7 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 8-22 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 22-28 d.d. - vaikams 13-16 metų
liepos 29-rugp. 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

rugp. 5-18 d.d. - vaikams 7-16 metų
rugp. 18-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA: 416-537-7363, neringai@yahoo.com

A.†A.

RIMTAUTAS KRIAUCIŪNAS

Lieka man gilus liūdesys
palikus ir atskyrus mus visam laikui

Liūdi I N E S

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: Darbininka@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Vyskupas Paulius A. Baltakis, OFM, balandžio 19 d. išvyko į Didžiąją Britaniją, kur dalyvaus Šv. Kazimiero parapijos 100 metų sukakties šventėje, taip pat aplankys Anglijos ir Škotijos lietuvių. Gegužės 3 vyks į Vokietiją, kur Vasario 16 gimnazijos mokiniams suteiks Sutvirtinimo sakramentą.

Tautos Fondo visuotinis narių susirinkimas šaukiamas š. m. gegužės 12 d. Kultūros Židinyje. Daugiau informacijų kituose "Darbininko" numeriuose.

Višpaties Atsimainymo parapijos žinios

Didįjį ketvirtadienį, balandžio 12 d. Paskutinės Vakarinės mišias 7 v. v. aukoko klebonas kun. J. T. Rooney, drauge koncelebravo vikaras kun. V. Volertas. Nemaža grupė parapijiečių dalyvavo šiose gražiose apeigose.

Didįjį penktadienį, balandžio 13 d. trijų gretimų parapijų kunigai susirinko prie Holy Cross parapijos apie 11 val. ryto. Apie 12 v. ryto prasidėjo Kryžiaus kelių eiseną - procesiją į St. Stanislaus bažnyčią ir pasibaigė prie V. Atsimainymo bažnyčios. Kryžiaus kelių maldos buvo kalbamos lietuvių, lenkų, anglų ir ispanų kalbomis. Prelatas Ned Ryan, Queens North generalinis vikaras, dalyvavo procesijoje. Kaip ir kiekvienais metais, taip ir šiemet buvo malonu matyti nemažą būrį parapijiečių šiame trijų parapijų susitikime.

Didžiojo penktadienio Kristaus Kančios pamaldose 7 v. v. pagrindinis celebrantas buvo **vysk. Paulius A. Baltakis, OFM**, o svečių kunigų tarpe dalyvavo ir Tėv. Pranciškus Giedgaudas, OFM. Gražus būrys parapijiečių dalyvavo šiose pamaldose.

Lietuvos Vyčių kuopos sekretis susirinkimas įvyks š. m. balandžio 29 d., kaip įprasta, tuoju po 11:30 val. lietuviškų mišių.

Išpažintys yra klausomos kiekvieną šeštadienį nuo 4 val. iki 4:45 val. popiet.

Lietuvių Fondas praneša, kad vis dažniau spaudoje užtinkami pareiškimai apie Fondo šiemet paskirtą įvairiems projektams paramą yra netikslūs. Visi laiku gauti prašymai yra registruojami, dauginami ir ruošiami Lietuvių Fondo Pelnų skirstymo komisijos nariams. Visi prašymai bus kartu svarstomi Komisijai padarius nutarimus, paskirstymas turės būti Lietuvių Fondo tarybos patvirtintas ir tik tuomet bus pranešta paramos prašiusioms organizacijoms/asmenims bei visuomenei. Tai įvyks ne anksčiau, kaip birželio mėnesio gale.

St. John Vianney Fund reklamoje, kuri tilpo Brooklyno diocenezijos savaitinio laikraščio *The Tablet* paskutiniame puslapyje š. m. balandžio 6 d., tarp kitų fotografijų, buvo įdėta ir **kun. Stasio Railos nuotrauka**, vaizduojanti, kaip jis vaikšto su "tvorele" (walker). Minėtam fondui Velykų dieną buvo renkamos aukos visoje Brooklyno ir Queens bažnyčiose; mat tas fondas šelpia pensijon išėjusius Brooklyno diocenezijos kunigus, kurie gyvena diocenezijos išlaikomuose senųjų kunigų namuose. Ten jiems maistas ir nuoma yra žymiai mažesni, nes dioclezija paremia.

Columbia universitete balandžio 5 - 7 d. vykusioje konferencijoje "Tautų kūrimasis, praeitis ir dabartis: bendruomeniškas, ūkis ir saugumas" dalyvavo keturi lietuviai akademikai: Indrė Čuplinskaitė, Vėjas Liulevičius, Darius Udryns ir Tomas Venclova. Konferencijoje, kurią surengė Tautybės mokslų draugija (Association for the Study of Nationalities), įvairių šalių mokslininkai gvildeno tautiškumo problemas ir perspektyvas. Tennessee universiteto dėstytojas Vėjas Liulevičius pristatė savo mokslinį darbą apie vokiečių ir rusų veiklą Rytprūsioje 1914 - 1915 metais. Claremont Graduate universiteto doktorantas Darius Udryns nagrinėjo tris mokslinius darbus apie tautinį nepakantumą Rytu Europoje. Toronto universiteto doktorantė Indrė Čuplinskaitė aptarė keturis mokslinius darbus apie Baltijos šalių nūdienės realijas.

Kazimieras Vaičiūnas mirė kovo 30 d., sulaukęs 90 metų amžiaus. Buvo palaidotas balandžio 3 d. Šv. Jono kapinėse, Middle Village, NY. Buvo gimes Panevėžyje, Nepriklausomoje Lietuvoje dirbo žurnalistu "Lietuvos Žinių" laikraštyje. Nuliūdime liko žmona Jadvyga, dvi dukros: Aldona ir Eglė ir sūnus Jurgis su žmona Lucita. Liko kiti artimieji JAV-se ir Lietuvoje.

LIETUVIŲ FESTIVALIS ELIZABETH, NJ

Š. m. **birželio 3 d.**, sekmadienį, Šv. Petro ir Povilo parapija Elizabeth, NJ, ruošia tradicinį kasmetinį **Lietuvių festivalį**. Bus skanių valgių; vyks šokiai, dainos ir žaidimai. Meninėje programoje dalyvaus Angelė Kiaušaitė, Stasys Telšinskas, Lina Ringailaitė, NJ vaikų grupės ir kiti. Kviečiame visus - mažus ir didelius - iš anksto pasižymėti šią datą ir ruoštis šiame festivalyje dalyvauti. Informacijai tel. (908) 352-2271 (klebonijai).

Poetė Ona Balčiūnienė-Audronė prisimins

Antrųjų mirties metinių proga

PAULIUS JURKUS

Poetė Ona Balčiūnienė-Tamulevičiūtė (*Audronė*), ilgai gyvenusi New Yorko artumoje, mirė 1999 m. balandžio 14 d. Jos palaikai išvežti ir palaidoti Lietuvoje.

Dvejų metų mirties sukaktuvių proga prisiminsime ją kaip šviesią asmenybę, kuri aplink skleidė meilę, visu savo buvimu įtvirtino krikščioniško gyvenimo prasmę.

Dabar prisimename ją, atskleidami jos kūrybinius aplankus, kuriuose sudėtas jos palikimas. Ji paliko keturias poezijos knygas - savo didelę ir gražią meilę Lietuvai, jos žmonėms ir savo artimiesiems. Liko jos vyras Bronius Balčiūnas ir du sūnūs: Algimantas ir Rytis. Liko daug jos draugų, kurie ją mintimis išlydėjo ir prisiminė savo maldose.

- o -

Poetė Ona Balčiūnienė-Tamulevičiūtė (*Audronė*) gimė 1913 m. birželio 25 d. Brokaštėlės kaime, Merkinės valsčiuje, Alytaus apskr. Dabar ta vietovė yra Varėnos rajone (Merkinės paštas). Anuomet čia buvo dvylika ūkių, dabar prigrūsta vilų, pilna poilsiautojų, vasarotojų. Du šaltiniai užtvindyti, užteršti. Vietiniai gyventojai vargsta.

Ona vidurinę mokyklą lankė Merkinėje ir Alytuje. Lankė mašinraščio ir buhalterijos kursus. Šalia tarnybos, suaugusiųjų (J. Tumėno) gimnaziją baigė Kaune. Lituanistiką VDU Kaune studijavo 1935 - 1937 m.

Kai užėjo karas, vienerius metus studijavo mediciną Vilniaus universitete; 1942-43 vėl grįžo prie lituanistikos. Ją tęsė ir Vokietijoje, Tuebingeno universitete pas prof. A. Salį ir prof. Pr. Skardžių. Atvykusi Ameriką, 1953-54 studijavo komptametrą - skaičiavimą mašinėlėmis, bibliotekininkystę neakivaizdiniu būdu (1966). Kelerą metų dirbo savanore mokyklos bibliotekoje.

Dirbo Kauno ir Vilniaus apylinkės teismuose, "Kario" redakcijoje Vilniuje. 1938 metų Lietuvos olimpiadoje užėmė pirmą vietą moterų mažojo kalibro šaudymo varžybose.

Iš Lietuvos į Vokietiją pasitraukė 1944, studijavo lituanistiką Tuebingeno universitete. 1949 atvyko į JAV ir apsigyveno Newark, NJ. Dirbo lituanistinėse mokyklose, skautų, ateitininkų stovyklose. Dalyvavo ir šaulių (korp. Saja) veikloje.

Tampa Lietuvių Rašytojų Draugijos nare

Lietuvių Rašytojų Draugija pradžioje veikė drauge su žurnalistais, nuo jų atsiskyrė 1932

Poetė Ona Balčiūnienė-Tamulevičiūtė - Audronė (1913-1999)

veikė savarankiškai. Kai sovietai okupavo Lietuvą 1940, tuoj Draugiją uždarė ir įkūrė savo Lietuvių Rašytojų Sąjungą. Po metų prasidėjus Sovietų-Vokietijos karui, Lietuva buvo okupuota hitlerinės Vokietijos. Okupantai neleido atgaivinti Draugijos veiklos. Kaune Draugijos nariai organizavosi slapta, slapta surengdavo savo susirinkimus. Bet vėl Sovietai griuvo į Lietuvą, vėl didžiulis pasitraukimas į Vakarus, į Vokietiją. Pasaulinis karas baigėsi 1945 m., o jau 1946 m. sausio mėn. Tuebingene Stasio Santvaro iniciatyva buvo sušauktas lietuvių rašytojų suvažiavimas su paskaitomis, literatūros vakaru. Atgaivinta Lietuvių Rašytojų Draugijos veikla, priimti nauji nariai. Draugijos nare buvo pakviesta ir Ona Balčiūnienė-Audronė. Tai pakėlė jos nuotaiką, žadino kūrybingumą.

Didelį išpūdį jai padarė 1947 metais Rašytojų Draugijos Augsburgėje iškilmingai paminėta lietuviškos knygos - Martyno Mažvydo "Katekizmo" - 400 metų sukaktis. Gausiame rašytojų suvažiavime daug pakilumo suteikė Vydušas, Faustas Kirša, Jurgis Jankus, Nelė Mazalaitė, Kotryna Grigaitytė, Petronėlė Orintaitė. Patiko jai Mazalaitės ilgesio legendos, Kotrynos Grigaitytės žavingas poetinis žaismingumas. Gyvendama Newark, ji galėjo susitikti su dau-

giau rašytojų: sutiko J. Aistį, Pr. Naujokaitį, B. Brazdžionį, St. Santvarą. Pastarieji du čia atvykdavo iš Bostono dalyvauti literatūros vakaruose. Į tuos vakarus buvo kviečiama ir Audronė. Savo poeziją ji skaitė paprastai, bet aiškiai ir patraukliai. Tai buvo patriotiniai posmai, apie gyvenimą, apie gamtą. Dažniausiai ji būdavo apsiirgusi tautiniais drabužiais - jai tai pritikio, o poezija rodos subtiliau paliesdavo klausytojus.

Su savo poezija ji dalyvavo "Tremties metuose", "Gabijoje", poezijos antologijoje, "Pradalgėse".

Buvo parašiusi ir nemažą prozų. Gerų atsiliepimų susilaukė jos "Dviratis", "Akmenėlis, akmenėlis", "Tėviškės laiškas".

Nelė Mazalaitė vis ragino ją rašyti isorijas, noveles, bet Audronė stabdė darbai šeimoje ir kiti įsipareigojimai. Prozos ji nesurinko į atskirą leidinį ir neišleido.

Po karo Vokietijoje ji dirbo lietuvių kalbos priežiūrėtojos pareigose ono P. Lenkaitio atkurtoje vilniškės knygų leidyklos "Patris" įstaigoje, kuri sėkmingai leido knygas, puoselėjo naują literatūrą. J. P. Lenkaitis po daugelį metų ir dabar prisimena ją kaip uolią bendradarbę.

Teko jai apie 5 metus dirbti kasdieninei duonelei siuvyklose, radijo fabrike. (bus daugiau)

mūsų spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.

Janina Hoff, Huntington Park, CA, šiemet ir vėl dosniai parėmė "Darbininką", apmokėdama prenumeratą su 130 dol. čekiu. *Mielai spaudos rėmėjai nuoširdžiai dėkojame*

Joseph J. Ardys, Fairview, PA, šiemet ir vėl apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą mūsų laikraščiui.*

Mrs. S. Jaras, Meriden, CT, šiemet padidino savo nuolatinę dosnią paramą, apmokėdama prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuoširdžiai dėkojame už didelę paramą mūsų spaudai.*

George J. Gravrogdas, Menands, NY, šiemet ir vėl, kaip daugelį metų iki šiol, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Mūsų nuolatiniam nepavargstamam spaudos rėmėjui nuoširdžiai dėkojame.*

Edward Radionovas, W. Hartford, CT, šiemet ir vėl, kaip kasmet, apmokėjo prenumeratą su 100 dol. čekiu. *Nuolatiniam*

SKELBIMAI

27 centai skambinant į Lietuvą, 5,5 cmt. JAV. 24 val. per parą, 7 dienas per savaitę, 6 sekundžių intervalai. Jokio mėnesinio mokesčio. Tikslus apskaičiavimas. Kokybiškiausias ryšys. Paslauga be apgaulės. Kreipkitės vakarais į TRANSPORT atstovą su 8 metų patirtimi tarptautiniuose ryšiuose. Tel. 708-386-0556. TRANSPORT - patikimiausias ryšys su Lietuva bei visu pasauliu!

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Tel. (516) 377-1401. (sk)

Lietuvis, lauko priežiūros darbu (landscaping - maintenance) bendrovės savininkas Washington, DC, ieško dviejų darbininkų, kurie galėtų atlikti lauko priežiūros darbus. Pradinis mokestis \$6.00 į val. ir viršvalandžiai. Reikalingas darbo leidimas. Suteikiamas pigus butas - 130 dol. mėnesiui. Tel. (202) 244-2373.

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, lietuviškoje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasiidėjimo seserų globoje. Pasinaudokite šia proga, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT 06277.

Ieškoma atsakinga moteris namų ir aplinkos priežiūrai geromis sąlygomis. Reikalingas darbo leidimas. Skambinti (860) 928-5294. (sk.)

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukoko:

Regina Jonusis, Calverton, NY, **aukoko 30 dol.**

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers, 361 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207

Pažymėkite, kad tai Jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

Ieško darbo: legali gydytojos šeima norėtų prižiūrėti pagyvenusius žmones, namą ir sodybą (kalbame lietuviškai ir angliškai, turime vairavimo teises, referencę). Tel. 718-274-0720 (po 7 val. vak.). FAX 702-973-7310. (sk.)

Reikalinga moteris padėti prižiūrėti vaikus ir namą. Ieškau sąžiningos, tvarkingos auklės nuo 30 iki 50 metų amžiaus, kuri myli vaikus, nerūko, ir norėtų dirbti pas mus Cape Cod rajone bent metus laiko. Skambinti 1-508-420-9082. (sk.)

Atlantic Express Corp., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, vėl priims siuntinius **šeštadienį, 2001 balandžio 28 d. nuo 12 iki 1 val. p.p.** Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. 1-888-205-8851.

"VILTIES" siuntinių agentūra vėl priims siuntinius į Lietuvą **šeštadienį, gegužės 12**, nuo 1 iki 4 val. popiet. Mūsų atstovas yra **Alg. Jankauskas**, tel. (718) 849-2260. Susitarus paims siuntinius iš namų.

Dirbanti moteris gali prižiūrėti vyresnio amžiaus žmogų, namus, kuris už tai jai suteiktų atskirą butą arba kambarį. Turi automobilį, kalba lietuviškai, rusiškai ir angliškai. Turi darbo patirtį. Arba: **nebrangiai nuomotų** butą ar kambarį. Skambinti: (908) 391-3736.

SIŪLOMI geri darbai moterims dirbti vaikų auklėmis arba namų šeiminingomis. Atlyginimas nuo 350 dol. iki 450 dol. savaitę. Galima gyventi šeimoje. Būtinai minimalus anglų kalbos mokėjimas. Skambinti Joana 718-894-1352. (sk.)

New Yorko skautų Pavasario šventė,

kuri įvyks š. m. **gegužės 6 d., 11 val. ryto** Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyn, NY. Po 10 val. mišių kviečiame visus ir visas atėiti, pasisvečiuoti, pavalgyti pietus ir išbandyti savo laimę loterijoje.

Programoje:

Maironio lituanistinės mokyklos mokinių programėlė
Motinos dienos paminėti;
Pietūs ir kavinė su namie keptais pyragais;
Loterija ir prekystaliai; vaikams žaidimai.
Laukiame visų, jaunų ir vyresnių.

Rengėjos